

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	001	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Onevenredige kostenstijging accommodatiebeleid		
Raadsvraag	P8. Hoe gaat het college onevenredige kostenstijgingen corrigeren? Wat bedoelt u hier precies mee? Wat is uw definitie van onevenredig?		
Beantwoording raadsvraag	Dit is een bestuurlijke wens uit het coalitieakkoord. We onderzoeken hoe we uitvoering kunnen geven aan deze wens. Na besluitvorming in het college gaan we uitvoering geven aan het implementatieplan verdieping accommodatiebeleid (2025 – 2050): aanpak van beleid naar praktijk.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
D66			
Nummer	002	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Verkeersonderzoek Zevenellen		
Raadsvraag	P9. Wanneer is het verkeersonderzoek van Zevenellen afgerond?		
Beantwoording raadsvraag	Het verkeersonderzoek naar de optimale aansluiting van Zevenellen op de provinciale infrastructuur met zo min mogelijk hinder voor omwonenden is in concept gereed. Na het bestuurlijk overleg tussen Gemeente Leudal en Provincie Limburg volgt een raadsinformatiebrief over dit onderwerp.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
D66			
Nummer	003	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Implementatieplan accommodatiebeleid		
Raadsvraag	P13. U wilt een implementatieplan maken voor het vastgestelde accommodatiebeleid, wanneer kunnen wij dit plan verwachten?		
Beantwoording raadsvraag	Dat is nog onbekend, we koersen op vaststelling van het implementatieplan (is een collegebevoegdheid) in het eerste kwartaal van 2027.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	004	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Implementatieplan accommodatiebeleid		
Raadsvraag	P13. Wie moet volgens u het implementatieplan voor het accommodatiebeleid vaststellen? Heeft de gemeenteraad hier een stem in?		
Beantwoording raadsvraag	Het implementatieplan is een uitvoeringsplan. Hierin geeft het college uitvoering aan de door de gemeenteraad vastgestelde beleidskaders. Dit implementatieplan heeft de vorm van een agenda waarin staat uitgewerkt wat gaan we doen, in welk jaar en wat daarvoor nodig is (randvoorwaarden: capaciteit en budget). Daarnaast stelt dit implementatieplan een aantal keuzes voor die richting geven aan de uitwerking in de komende jaren. Dit betekent dat het college het implementatieplan vaststelt.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	005	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Toetsingskader eigen gemeentelijk jeugd-WMO team		
Raadsvraag	P14. Welk toetsingskader gebruikt het college bij het in het coalitieakkoord aangekondigde onderzoek naar een mogelijk eigen gemeentelijk jeugd- en Wmo-team, inclusief kosten, behoud van deskundigheid, onafhankelijkheid en gevolgen voor inwoners? Wanneer krijgt de raad de uitkomst vóór er wordt besloten over een organisatiewijziging? (behorend bij begroting pagina 39)		
Beantwoording raadsvraag	Voor dit onderzoek is nog geen toetsingskader vastgesteld. Eerst wordt bepaald hoe en wanneer het onderzoek wordt uitgevoerd en welke aspecten daarin worden meegenomen. Hierbij wordt onder meer gekeken naar kosten, kwaliteit, deskundigheid, onafhankelijkheid (ikv de huidige regionale samenwerking) en de gevolgen voor inwoners. De verwachting is dat hierover niet eerder dan in Q2 2027 meer duidelijkheid bestaat. De raad wordt tijdig geïnformeerd voordat eventuele besluiten over een organisatiewijziging worden genomen.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	006	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Incidenteel begrotingssaldo en grondexploitatie		
Raadsvraag	P16. Het geraamde tekort bedraagt voor 2028 na reservemutaties € 2,048 miljoen, maar het structurele tekort € 8,016 miljoen. Het verschil wordt verklaard door een netto incidenteel voordeel van € 5,968 miljoen. Daarbinnen raamt het college voor de grondexploitatie van bedrijventerreinen € 10,399 miljoen aan incidentele baten en € 2,740 miljoen aan incidentele lasten. Welke concrete ontwikkelingen en aannames over opbrengst, kosten en timing liggen aan deze raming ten grondslag? Hoe zeker is realisatie in 2028, en wat betekenen een lagere of latere opbrengst voor het begrotingssaldo en de benodigde bijsturing? Kan het college diverse scenario's met realistische bandbreedtes presenteren?		
Beantwoording raadsvraag	Er staat een fout in het overzicht van de incidentele baten en lasten. De grondexploitatie is budgettair neutraal in de exploitatie. Er volgt een aangepaste begroting met de gecorrigeerde tabellen.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	007	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	P.Francot		
Onderwerp	Treinstations Leudal		
Raadsvraag	P25. Bent u bereid om actiever te pleiten voor 1 of meerdere treinstations in Leudal?		
Beantwoording raadsvraag	Ja. Wij willen ons actief inzetten voor de mogelijkheid van een station in Leudal. De in december 2025 vastgestelde Omgevingsvisie richt zich op één station; meerdere stations achten wij niet realistisch. Een station realiseren vraagt veel tijd en medewerking van andere partijen. De eerste gesprekken voor een lobby zijn gevoerd. We zetten deze gesprekken voort en verkennen met betrokken partijen welke onderzoeken nodig zijn om de ruimtelijke, vervoerskundige en financiële haalbaarheid in beeld te brengen.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	008	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	IHP		
Raadsvraag	P30. U onderzoekt de betaalbaarheid en uitvoerbaarheid van het vastgestelde IHP, wanneer komt u met de resultaten van uw onderzoek?		
Beantwoording raadsvraag	In context van actuele ontwikkelingen bespreken we in overleg met de betreffende besturen de urgentie en prioritering van de noodzaak tot verbetering van de huisvesting. Dit zetten we af tegen eventueel aanvullende gegevens (bijv. een technische schouw en/of een leerlingenprognose). We komen bij de raad terug om hierover te informeren.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	009	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Accommodaties		
Raadsvraag	P33. Wat bedoelt u met 'stringente uitvoering'?		
Beantwoording raadsvraag	Een stringente uitvoering is een uitvoering die (onbedoeld) tot meer ongelijkheid leidt, doordat kostenstijgingen onevenredig zijn en tot onbetaalbare en ontoegankelijke voorzieningen leiden voor leden.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
D66			
Nummer	010	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Accommodaties		
Raadsvraag	P33. Wilt u het implementatieplan ter vaststelling naar de gemeenteraad brengen?		
Beantwoording raadsvraag	Nee, het implementatieplan is een uitvoeringsplan. Dit betekent dat het college het implementatieplan vaststelt en deelt dit ter informatie met de gemeenteraad.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	011	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Media		
Raadsvraag	P34. De post media stijgt fors, hoe komt dit?		
Beantwoording raadsvraag	Onder de post media valt onder andere het bibliotheekwerk. De wijziging van de bibliotheekwet, en het daarop volgend op te stellen bibliotheekbeleid, had nog niet plaats gevonden in 2025. Hierdoor is in 2025 het beschikbare budget nog niet volledig ingezet, en is het budget voor bibliotheekwerk daarom incidenteel afgeraamd voor 2025 met € 164.139,- . Tijdens de raadsvergadering van 18 november 2025 is het nieuwe bibliotheekbeleid vastgesteld, en is het budget structureel bijgeraamd vanaf 2026 met een bedrag van € 90.460,- en incidenteel bijgeraamd in 2026 met een bedrag van € 100.000,-. Vanuit het nieuwe beleid zal vanaf 2026 het volledige beschikbare budget (inclusief de bijraming) worden ingezet voor het bibliotheekwerk.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	012	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Schuldhulpverlening		
Raadsvraag	P38. Kan het college het in de begroting genoemde, in 2026 uitgevoerde haalbaarheidsonderzoek over schuldhulpverlening voor particulieren aan de raad verstrekken? Is dit een afzonderlijk vervolg op de openbare evaluatie van februari 2026, wat zijn de conclusies en wanneer volgt besluitvorming? Wat verandert voor een inwoner in 2027 concreet, en met welke maatstaven beoordeelt het college de mogelijke inzet van een sociaal boekhouder?		
Beantwoording raadsvraag	In december 2026 wordt het nieuwe beleidsplan schuldhulpverlening voor besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Hierin is het advies uit de openbare evaluatie van februari 2026 meegenomen om in de uitvoering van de schuldhulpverlening aan particulieren een knip te maken tussen financiële begeleiding en het technisch regelen van schulden. In 2027 zal nog een uitvoeringsplan worden opgesteld, waarbij lokale accenten gelegd kunnen worden. Voor de gemeente Leudal biedt dit ruimte om te meerwaarde van een sociaal boekhouder te onderzoeken, ook in relatie tot het armoedebeleid. De inzet van een sociaal boekhouder is namelijk breder dan enkel op het schuldendomein. Daarbij wordt in de openbare evaluatie het scenario voorgesteld om de uitvoering van de schuldhulpverlening aan particulieren te beleggen bij het Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (voor de begeleiding) en de Kredietbank Limburg (voor het technische schulden regelen). Momenteel zijn we met deze partijen in gesprek of dit scenario in de praktijk haalbaar en wenselijk is (dit is het haalbaarheidsonderzoek). Hiervan wordt geen apart rapport opgesteld. Naar verwachting zal besluitvorming hierover volgen in Q1 2027. Hierna zal een implementatie periode volgen, waarna naar verwachting per 1-1-2028 volledig volgens de nieuwe werkwijze zal worden gewerkt.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
D66			
Nummer	013	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Bijstand		
Raadsvraag	P.40 & 41 & 204. Welk aantal bijstandsgerechtigden voor 2026 is juist: 318 of de 332 die uit de uitsplitsing volgen? En hoe verklaart het college dat bij een raming van 363 gerechtigden in 2027 zowel de lasten als de baten van de inkomensregelingen dalen, terwijl het netto saldo vrijwel gelijk blijft? Graag uitgesplitst naar aantallen, gemiddelde uitkering, ontvangsten en eventuele gewijzigde boekingen.		
Beantwoording raadsvraag	Het juiste aantal (inclusief de uitsplitsing) is 332, het cijfer 318 is foutief in de tabel opgenomen. De lasten binnen de inkomensregelingen hebben niet uitsluitend betrekking op verstrekte uitkeringen, ook andere kosten zijn hierin opgenomen, zoals uitbestede werkzaamheden en kosten van ingehuurd personeel. Een uitsplitsing naar het aantal gerechtigden, de gemiddelde uitkering, ontvangsten en eventuele gewijzigde boekingen kan op dit moment niet eenduidig uit het systeem worden gehaald. Binnen de uitvoering wordt daarom momenteel gewerkt aan een optimalisatie van onze applicatie. Hiermee beogen we onder andere om dergelijke gegevens in de toekomst beter te kunnen ontsluiten en analyseren.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	014	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Jeugdhulp		
Raadsvraag	P42. Het aandeel jongeren met jeugdhulp stijgt in de tabel van 15,9% in 2024 naar 17,1% in 2025. Welk deel van de stijging betreft regionale ambulante jeugdhulp? Want in de raming voor regionale ambulante jeugdhulp vanaf 2027 blijft het bedrag jaarlijks daarvoor € 7,185 miljoen. Welke ontwikkeling (binnen die zorgvorm) van aantallen, zorgzwaarte en tarieven onderbouwen deze raming, en is deze realistisch gelet op het stijgend aandeel jongeren met jeugdhulp? Hoe monitort het college dit en hoe wordt aan de raad gemeld?		
Beantwoording raadsvraag	De tabel komt uit het CBS. De gegevens van het CBS lopen niet synchroon met de data van Leudal. Het CBS heeft om te beginnen een andere ordening van zorgvormen. Tevens hebben aanbieders zelf de keuze wat en hoe ze gegevens aanleveren. Anders gezegd, de bronnen en de ordening zijn verschillend. Hierdoor kunnen de vragen niet beantwoord worden.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	015	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Rioolheffing		
Raadsvraag	P52. U verwacht een forse stijging van de rioolheffing, is dit al per 2027?		
Beantwoording raadsvraag	Aangezien in het oude GRP geen rekening is gehouden met indexatie, verwachten we in het WRP een stijging van de lasten en bij 100% kostendekkendheid een daaropvolgende stijging van de inkomsten van de rioolheffing. De stijging vindt plaats na vaststelling van het nieuwe WRP. Wanneer het WRP wordt vastgesteld vóór de vaststelling van de tarieven 2027 in december dan zal het nieuwe tarief worden doorberekend in 2027.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	016	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Afvalkosten		
Raadsvraag	P53. Welke maatregelen neemt u om de alsmaar stijgende afvalkosten te laten dalen?		
Beantwoording raadsvraag	Naar aanleiding van de motie die de raad heeft aangenomen bij de behandeling van de begroting van de GR RD Maasland wordt in gezamenlijkheid met de deelnemende gemeenten en RD Maasland gekeken naar de mogelijkheden die er binnen de huidige samenwerking zijn om de kosten te beheersen/reducen en te komen tot verdere optimalisatie binnen de dienstverleningsovereenkomst van de huidige samenwerking. Ook in het kader van communicatie zullen we onze inwoners blijvend attenderen om te komen tot minder afval of beter: het voorkomen van afval. Echter, zoals ook is gebleken bij begrotingsplannen van het kabinet, zullen - als gevolg van verhoging van de diverse rijksbelastingen (o.a. afvalstoffenbelasting, CO2-heffing voor afvalverbrandingsinstallaties, kilometerheffing) - de kosten voor het verwerken van afval zeer sterk stijgen ongeacht de inspanningen die door de gemeente en de reinigingsdienst verricht worden.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
D66			
Nummer	017	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	toeristenbelasting		
Raadsvraag	P54. Kunt u actief de wijziging van tarief naar de sector communiceren? Kunt u alle organisaties die toeristenbelasting betalen hier een brief over sturen zodat zij hier dit jaar wel tijdig van op de hoogte zijn?		
Beantwoording raadsvraag	Dit is in het jaar 2027 niet aan de orde, in de begroting is geen verhoging van de toeristenbelasting verwerkt. We bekijken de mogelijkheden om aanvullend te communiceren		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	018	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Afvalstoffenheffing		
Raadsvraag	P56. Leudal heeft de hoogste afvalstoffenheffing, hoe kan dat t.o.v. andere gemeente en wat gaat u hieraan doen?		
Beantwoording raadsvraag	Het vergelijk van de diverse afvalstoffenheffingen op basis van de tarieven is niet zuiver te maken. Het gaat om de toerekening die achter het tarief zit. Welke uren, kosten, activiteiten worden door de desbetreffende gemeenten wel of niet toegerekend aan het product Afval en daarmee in de afvalstoffenheffing. Daarnaast moet ook in ogenschouw worden gehouden, dat areaalgrootte, rijafstanden, inwoneraantallen etc. aspecten zijn die medebepalend zijn voor de kostenontwikkeling. Kostenverlaging is alleen mogelijk na aanpassen van de dienstverleningsovereenkomst. Er is overleg met de regiogemeenten om te bezien op welke wijze zij het tarief van de afvalstoffenheffing opbouwen om zo (eventuele) verschillen in de hoogte van de afvalstoffenheffing te verklaren. We zijn nu bezig de kostentoerekening per gemeente te analyseren.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	019	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Afvalstoffenheffing		
Raadsvraag	P56 De totale lasten in de gemeente Peel & Maas liggen fors lager, bent u in gesprek met Peel & Maas over hoe zij dit voor elkaar krijgen?		
Beantwoording raadsvraag	Het vergelijk van de diverse afvalstoffenheffingen op basis van de tarieven is niet zuiver te maken. Het gaat om de toerekening die achter het tarief zit. Welke uren, kosten, activiteiten worden door de desbetreffende gemeenten wel of niet toegerekend aan het product Afval en daarmee in de afvalstoffenheffing. Daarnaast moet ook in ogenschouw worden gehouden, dat areaalgrootte, rijafstanden, inwoneraantallen etc. aspecten zijn die medebepalend zijn voor de kostenontwikkeling. Kostenverlaging is alleen mogelijk na aanpassen van de dienstverleningsovereenkomst. Er is overleg met de regiogemeenten om te bezien op welke wijze zij het tarief van de afvalstoffenheffing opbouwen om zo (eventuele) verschillen in de hoogte van de afvalstoffenheffing te verklaren. We zijn nu bezig de kostentoerekening per gemeente te analyseren.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	020	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	indexering beheerplannen		
Raadsvraag	P63. Kunt u een onderbouwing aanleveren waarom u denkt 40% te moeten indexeren?		
Beantwoording raadsvraag	Wij zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met indexeringen en prijsstijgingen die worden veroorzaakt door onder andere hogere personeelskosten als gevolg van cao-afspraken en loonontwikkelingen, gestegen prijzen voor materialen, brandstoffen, energie en aannemersdiensten, evenals toenemende kosten voor onderhoud en vervangingswerkzaamheden. Daarnaast heeft er areaal uitbreiding plaats gevonden bijvoorbeeld door de aanleg van een nieuwe woonwijk met extra wegen, parkeerplaatsen, groenvoorzieningen, speelplekken en openbare verlichting. Al deze elementen moeten worden toegevoegd aan het onderhoud van de openbare ruimte.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
D66			
Nummer	021	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Differentiatie groenonderhoud		
Raadsvraag	P66. Wat bedoelt u met differentiatie van groenonderhoud op plekken? Betekent dit niet overal niveau B maar soms niveau C/D?		
Beantwoording raadsvraag	Hiermee bedoelen we dat we ruimte bieden voor burger initiatieven voor de openbare ruimte.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	022	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Civieltechnische kunstwerken		
Raadsvraag	P67. We hebben veel oude civiele kunstwerken in Leudal, hoe gaat u ervoor zorgen dat wij geen belangrijke bruggen moeten afsluiten zoals elders in het land? Is dit in uw ogen voldoende geborgd?		
Beantwoording raadsvraag	Uit de in 2026 gehouden inspectieronde van alle kunstwerken blijkt dat de onderhoudstoestand van onze civieltechnische kunstwerken gemiddeld genomen in acceptabel staat zijn. De inspectie laat zien dat de toestand minder zorgwekkend is dan de landelijke trend. Op dit moment is vervanging van 2 bruggen in voorbereiding, daarnaast wordt structureel onderhoud gepleegd aan de diverse kunstwerken. De periodieke inspectie zorgt ervoor dat we tijdig maatregelen kunnen nemen zodat onverwacht afsluiten van belangrijke bruggen vooralsnog niet aan de orde is.		

Raadvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	023	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Duurzaamheid onderhoud gebouwen		
Raadvraag	P70. Er worden 2 gebouwen naar een duurzamer niveau gebracht, kunt u de planning voor de toekomst met ons delen? 2 gebouwen per jaar lijkt weinig.		
Beantwoording raadvraag	De in 2023 vastgestelde routekaart verduurzaming van Stantec geeft richting aan de verduurzamingsopgave van het gemeentelijk vastgoed. Aan de routekaart zijn bewust geen vaste uitvoeringsjaren gekoppeld. De planning blijft afhankelijk van beschikbare capaciteit, financiële middelen, technische haalbaarheid en de samenloop met regulier onderhoud. Daarnaast kan het noodzakelijk zijn om prioriteiten aan te passen wanneer uit het Meerjarenonderhoudsplan (MJOP) of als gevolg van storingen blijkt dat werkzaamheden aan andere gebouwen eerder nodig zijn. Hierbij staan de veiligheid, bedrijfszekerheid en continuïteit van het gebruik van de gebouwen voorop. Het aantal gebouwen dat jaarlijks wordt aangepakt kan daardoor variëren. Waar mogelijk worden verduurzamingsmaatregelen gecombineerd met gepland onderhoud, zodat werkzaamheden efficiënt kunnen worden uitgevoerd en beschikbare middelen optimaal worden ingezet.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	024	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	P.Francot		
Onderwerp	Fietsbrug		
Raadsvraag	P144. Nu de provincie de middelen uit de fietsbrug heeft getrokken zijn wij benieuwd naar het hernieuwde standpunt van het college. Kunt u dit standpunt met ons delen ruim voor de begrotingsvergadering?		
Beantwoording raadsvraag	Op dit moment onderzoeken we samen met gemeente Roermond of er andere mogelijkheden zijn om een Maaskruisende verbinding te realiseren. Ten tijde van het proces van de Kadernota zal dit project onderdeel zijn van de keuzes die gemaakt kunnen worden.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
D66			
Nummer	025	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Reserve lastenverlichting		
Raadsvraag	P.178 De reserve 'Lastenverlichting' blijft in de begroting 2026 en de raming tot en met 2030 op € 5 miljoen staan, zonder geraamde onttrekkingen. Op pagina 53 kondigt het college tegelijk aan de afvalstoffenheffing voor 2027 bij de tariefvaststelling in december lager vast te stellen en het verschil met het kostendekkende tarief uit juist deze reserve te dekken. Hoe rijmt het college deze passages? Welk bedrag wil het in 2027 concreet onttrekken, wat wordt daardoor de geraamde opbrengst uit de afvalstoffenheffing in plaats van de nu opgenomen € 5,801 miljoen, en bij welk raadsbesluit en welke begrotingswijziging wordt dit verwerkt? Kan het college daarbij de gecorrigeerde verwachte stand van de reserve voor ieder jaar van 2027 tot en met 2030 aangeven en toelichten hoe wordt voorkomen dat de lasten na afloop van deze incidentele dekking alsnog 'schoksgewijs' stijgen? Wat betekent de voorgenomen tariefverlaging voor huishoudens met volledige, gedeeltelijke en zonder kwijtschelding?		
Beantwoording raadsvraag	De berekening van de onttrekking en de stand van de reserve kan nog niet worden bepaald omdat wij de gegevens van de prognose van de BsGW pas eind oktober ontvangen. Hierdoor is ook de impact van de tariefverlaging nog niet bekend. Op basis van de gegevens van 2026 komt dit voor een gemiddeld huishouden neer op $€ 374,27 - 315,60 = € 58,67$. Dit bedrag zal dus nog wijzigingen op basis van de prognose 2027 van de BsGW. Zoals te lezen is op pagina 53 wordt het verschil in kostendekkendheid in de raadsvergadering van december bij de definitieve vaststelling van het tarief voor 2027 incidenteel gedekt uit de reserve lastenverlichting, zodat de dekking voor de begroting niet wijzigt.		

Raadvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	026	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	rechtzaken/aansprakelijkstellingen		
Raadvraag	P197. 40 rechtszaken worden verwacht in 2027. Is dit veel of weinig? Hoe verhoudt zich dit tot andere gemeentes? Welke maatregelen neemt het college om dit aantal te verlagen?		
Beantwoording raadvraag	Er worden geen 40 rechtszaken verwacht, maar 40 rechtszaken/aansprakelijkstellingen. In de praktijk zijn dit voor bijna 100% aansprakelijkstellingen waarbij we tot een minnelijke oplossingen komen. Het aantal aansprakelijkstellingen ligt in lijn met de omvang van Leudal, denk hierbij aan het aantal inwoners maar ook het uitgestrekte gebied. Het aantal aansprakelijkstellingen verlagen hebben we niet geheel zelf in de hand. Burgers weten de gemeente steeds eenvoudiger te vinden en onder andere met de komst van AI wordt de drempel om de gemeente aansprakelijk te stellen verlaagd. We proberen zoveel mogelijk lering te trekken uit schadegevallen om toekomstige schadegevallen te voorkomen. Zo zijn er aan diverse afdelingen bewustwordingstrainingen gegeven.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	027	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Jeugdhulp		
Raadsvraag	Algemeen: Hoeveel jongeren met jeugdhulp bereiken jaarlijks de leeftijd van 18 jaar, bij hoeveel is een toekomstplan en warme overdracht tijdig geregeld en hoe wordt gevolgd of passende hulp daarna doorloopt?		
Beantwoording raadsvraag	Dit is geen technische vraag over de begroting. Het CJG begeleidt in Leudal jaarlijks gemiddeld 70 tot 80 jeugdigen in de leeftijd van 16 tot 18 jaar. Niet voor iedere jeugdige die jeugdhulp ontvangt, is een toekomstplan nodig. Wanneer sprake is van kortdurende hulp of advies en geen ondersteuning na het achttiende jaar nodig is, bestaat hiervoor geen aanleiding. Wanneer naar verwachting ook na het achttiende jaar ondersteuning nodig blijft, wordt vanaf 16 jaar samen met de jongere gewerkt aan de voorbereiding op de overgang naar volwassenheid. Daarbij worden de verschillende leefgebieden in samenhang betrokken. Met toestemming van de jongere worden relevante ketenpartners tijdig betrokken. Waar mogelijk wordt ingezet op continuïteit bij een aanbieder die zowel jeugd- als volwassenenzorg kan bieden. Wanneer dat niet mogelijk is, vindt een warme overdracht naar de opvolgende ondersteuning plaats. Welke ondersteuning na het achttiende jaar noodzakelijk is, is afhankelijk van het toepasselijke wettelijke kader. Voor zorg op grond van de Zorgverzekeringswet (Zvw) is vanaf het achttiende jaar de zorgverzekeraar verantwoordelijk. De aanspraak op deze zorg volgt uit de Zvw en de individuele zorgverzekering; het college heeft hierover geen beslissingsbevoegdheid. Ook bestaat vanuit de Jeugdwet geen verplichting tot continuering van dezelfde aanbieder of voorziening wanneer ondersteuning na het achttiende jaar onder de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo 2015) valt. Wel wordt, passend binnen het gemeentelijk beleid, ingezet op tijdige afstemming met de betrokken partijen. Op basis van de huidige registratie kan niet op geaggregeerd niveau worden gerapporteerd bij hoeveel jeugdigen de ondersteuning na het achttiende jaar daadwerkelijk doorloopt en of dit steeds tijdig is gerealiseerd.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
D66			
Nummer	028	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	OZB		
Raadsvraag	De geraamde OZB-opbrengst stijgt van € 8,838 miljoen in 2026 naar € 9,654 miljoen in 2027, een stijging van € 816.000 (ruim 9%). Tegelijkertijd geeft het college aan dat de OZB voor een gemiddeld huishouden ongeveer gelijk blijft. Kan het college inzichtelijk maken hoe deze stijging van € 816.000 is opgebouwd en verklaren hoe deze zich verhoudt tot het gelijk blijven van de OZB voor een gemiddeld huishouden? Welk deel van de stijging wordt veroorzaakt door woningen, niet-woningen, areaaluitbreiding en eventuele andere factoren?		
Beantwoording raadsvraag	De OZB opbrengsten zijn te splitsen in OZB woningen en niet woningen. Alleen OZB woningen hebben te maken met een gemiddeld huishouden. De inkomsten van de OZB woningen stijgen in totaal met € 371.424: - Correctie korting op het gemeentefonds: € 101.439. - Indexering volgens de prijs bruto binnenlands product (meicirculaire 2026 2,5%): € 148.434 - Areaaluitbreiding: € 121.642 Dat de OZB voor een gemiddeld huishouden gelijk blijft is te verklaren doordat zowel de noemer als de deler stijgen: Het tarief OZB woningen is <de totale WOZ-waarde alle woningen> gedeeld door <de inkomsten van de gemeente> Doordat zowel de totale WOZ waarde alle woningen en de inkomsten van de gemeente stijgen blijft OZB tarief woningen gelijk. Hierdoor betaalt een gemiddelde woning van € 412.911 hetzelfde bedrag in beide jaren.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**D66**

Nummer	029	Datum ontvangst	27-9-2026
Indiener	Jort Raemakers	Politieke partij	D66
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B 7 Financiële hoofdlijn		
Raadsvraag	P11 Bij punt B7 wordt voor ieder jaar 2027–2030 een voordeel van €853.000 geraamd, terwijl in de toelichting staat dat de afschrijvingslasten in de loop der jaren toenemen en dit voordeel uiteindelijk naar nul gaat. Waarom neemt het geraamde voordeel in de meerjarenbegroting dan nog niet af, en vanaf welk jaar wordt deze afname zichtbaar?		
Beantwoording raadsvraag	Door de wijziging van de manier van toerekenen is er een "voordeel" op de exploitatie totdat de afschrijvingstermijnen van het eerste jaar van toerekenen verstreken zijn. Het budget voor de personeelskosten op de exploitatie is dus verlaagd (voordeel), maar op termijn komen deze kosten via de afschrijvingen weer 100% terug in de exploitatie (nadeel). Het voordeel is technisch omdat alle kosten uiteindelijk via de afschrijvingen weer op de exploitatie drukken. De afname wordt zichtbaar wanneer de eerste personeelslasten in de realisatie worden geboekt, dus na de jaarrekening 2027.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	030a	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Begrotingssaldo		
Raadsvraag	Op pagina 11 wordt voor 2030 een begrotingssaldo gepresenteerd van negatief € 4,3 miljoen, terwijl in de Kadernota nog werd uitgegaan van een tekort van circa € 9,2 miljoen. Dat verschil bedraagt bijna € 5 miljoen. a. Kan het college inzichtelijk maken welke posten dit verschil verklaren?		
Beantwoording raadsvraag	Het bedrag in de kadernota was een prognose. Alle bedragen in van B1 tot en met B21 van de financiële hoofdlijn samen zorgen voor het verschil. De grootste verschillen worden veroorzaakt door: B1 Meicirculaire: € 1,8 miljoen voordeel t.o.v. prognose B6 Stelpost CAO: € 0,7 miljoen voordeel t.o.v. prognose B12/B13 Stelpost loon/prijs: € 0,5 miljoen voordeel t.o.v. prognose B20 Bijstelling kapitaallasten: € 0,3 miljoen voordeel t.o.v. prognose B21 Bijstelling MIP 2027-2030: € 1,5 miljoen voordeel t.o.v. prognose		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	030b	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Begrotingssaldo		
Raadsvraag	Op pagina 11 wordt voor 2030 een begrotingssaldo gepresenteerd van negatief € 4,3 miljoen, terwijl in de Kadernota nog werd uitgegaan van een tekort van circa € 9,2 miljoen. Dat verschil bedraagt bijna € 5 miljoen. b. In de vergelijking lijken onder meer de afschrijvingslasten uit het MIP (€ 2,5 miljoen) en indexeringen (€ 3,1 miljoen) niet volledig terug te komen. Klopt deze constatering?		
Beantwoording raadsvraag	Deze constatering klopt. De afschrijvingslasten van het MIP (B21) zijn lager dan geraamd doordat een aantal investeringen uit 4.3 MIP zijn gehaald en verplaatst naar hoofdstuk 4.4 te maken keuzes. De indexeringen worden gedaan op basis van de percentages uit de meest recente Meicirculaire. Zoals te lezen is op pagina 12 bij B6 zijn de percentages van de loonvoet sector overheid in de Meicirculaire 2026 fors lager dan de Meicirculaire 2025. Dit heeft een groot effect op de bedragen van indexering (B6 en B12) die wij berekenen.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	030c	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Begrotingssaldo		
Raadsvraag	Op pagina 11 wordt voor 2030 een begrotingssaldo gepresenteerd van negatief € 4,3 miljoen, terwijl in de Kadernota nog werd uitgegaan van een tekort van circa € 9,2 miljoen. Dat verschil bedraagt bijna € 5 miljoen. c. Hoe zijn toekomstige loon- en prijsontwikkelingen verwerkt in de meerjarenraming?		
Beantwoording raadsvraag	De toekomstige loon- en prijsontwikkelingen zijn op dezelfde manier als in de begroting 2026-2029 verwerkt in de meerjarenraming. Voor de verwerking zie hoofdstuk 3.2.6 Indexering (pagina 63 en 64).		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	030d	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Begrotingssaldo		
Raadsvraag	Op pagina 11 wordt voor 2030 een begrotingssaldo gepresenteerd van negatief € 4,3 miljoen, terwijl in de Kadernota nog werd uitgegaan van een tekort van circa € 9,2 miljoen. Dat verschil bedraagt bijna € 5 miljoen. d. Indien wordt uitgegaan van lagere afschrijvings- of indexeringslasten, op welke uitgangspunten is dit gebaseerd en hoe realistisch acht het college deze aannames?		
Beantwoording raadsvraag	De afschrijvingslasten van het MIP (B21) zijn lager dan geraamd doordat een aantal investeringen uit 4.3 MIP zijn gehaald en verplaatst naar hoofdstuk 4.4 te maken keuzes. De afschrijvingen van de investeringen 4.3 MIP 2027-2030 zijn op dezelfde manier verwerkt als 4.3 MIP 2026-2029 in de begroting 2026. De indexeringen worden gedaan op basis van de percentages uit de meest recente Meicirculaire. De methodiek is niet gewijzigd ten opzichte van de begroting 2026.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	031	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Structureel begrotingsevenwicht		
Raadvraag	Indien incidentele baten, reserveonttrekkingen, onderuitputtingen en nog niet ingevulde taakstellingen buiten beschouwing worden gelaten, resteert dan nog sprake van een structureel sluitende begroting? Zo ja, voor welk bedrag per jaarschijf?		
Beantwoording raadvraag	Dit is de laatste regel van de tabel op pagina 16 van de begroting. Voor de jaarschijf 2027 is er sprake van een structureel sluitende begroting (€ 4.689.000) Voor 2028 tot en met 2030 is de begroting niet structureel sluitend, net zoals in de begroting 2026.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	032	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Ontwikkeling begrotingstekorten		
Raadsvraag	De begroting laat vanaf 2028 oplopende structurele tekorten zien van circa € 2,0 miljoen tot € 4,3 miljoen in 2030. Kan het college per programma inzichtelijk maken welk deel van deze verslechtering wordt veroorzaakt door autonome ontwikkelingen en welk deel het gevolg is van beleidsmatige keuzes, investeringen of nieuw beleid?		
Beantwoording raadsvraag	In de tabel van de financiële hoofdlijn op pagina 10 tot en met 15 staan alle wijzigingen die in deze begroting zijn doorgevoerd. Hierbij staat ook welk programma het betreft (kolom Prg) en of het structureel of incidenteel is (kolom I/S).		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	033	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Gemeentefonds		
Raadsvraag	Hoe gevoelig is de begroting voor verdere wijzigingen in de financieringssysteem van het gemeentefonds?		
Beantwoording raadsvraag	Aangezien de inkomsten uit het gemeentefonds 61,5% van de inkomsten van de gemeente bedragen zijn gemeenten heel gevoelig voor wijzigingen in het gemeentefonds.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	034	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Invloed externe factoren		
Raadsvraag	Welk deel van het structurele begrotingssaldo wordt bepaald door factoren waarop de gemeente zelf geen invloed heeft?		
Beantwoording raadsvraag	Het begrotingssaldo is het verschil tussen de lasten en baten van de gemeente. Op het groot deel van de inkomsten en uitgaven heeft de gemeente geen invloed.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	035	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Financiële kengetallen		
Raadsvraag	Welke financiële kengetallen verslechteren het sterkst in de meerjarenraming en welke beleidskeuzes liggen hieraan ten grondslag?		
Beantwoording raadsvraag	Zie de tabel op pagina 60 van de begroting. De netto schuldquote en de solvabiliteit verslechteren het meest. Vooral investeringen uit de voorgaande jaren (en bijbehorende toekomstige leningen) liggen hieraan ten grondslag.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	036	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Werkelijke financiële beleidsruimte		
Raadsvraag	Kan het college inzichtelijk maken hoeveel van de gepresenteerde begrotingsruimte daadwerkelijk vrij besteedbaar is, rekening houdend met wettelijke verplichtingen, reeds bestuurlijk geclaimde middelen, kapitaallasten, autonome kostenstijgingen en onvermijdelijke investeringen?		
Beantwoording raadsvraag	Begrotingsruimte is de financiële ruimte die een gemeente heeft om nieuw beleid, extra uitgaven of lastenverlichting te realiseren zonder dat de financiële positie structureel uit balans raakt. In 2027 is er begrotingsruimte, maar vanaf 2028 is deze er niet meer. Zonder het maken van keuzes is dus geen sprake van vrije besteedbaarheid voor structurele uitgaven.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	037	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Sniijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	P.Francot		
Onderwerp	Fysieke bedrijfsinfrastructuur		
Raadsvraag	Op het taakveld 'Fysieke bedrijfsinfrastructuur' is voor de jaren 2027 en 2028 sprake van een zeer forse incidentele piek in zowel de lasten als de baten. Welke specifieke projecten liggen ten grondslag aan deze piek in 2027 en 2028? Wat is het verwachte resultaat van deze investeringen voor onze gemeente na afronding?		
Beantwoording raadsvraag	De geprognosticeerde baten en lasten in respectievelijk 2027 en 2028 hebben betrekking op de volgende twee projecten: Ittervoort bedrijventerrein fase IV en Ittervoort Napoleonsweg (supermarktlocatie). Vooralsnog wordt ervan uit gegaan dat het resultaat van de exploitaties nihil (budgetneutraal) zullen zijn.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	038	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Verplichte indicatoren		
Raadsvraag	Bij de verplichte economische indicatoren staan voor de jaren 2025 en 2026 nog geen data vermeld. Op welk moment verwacht het college te beschikken over de definitieve LISA-cijfers over het jaar 2025? Welke ontwikkeling verwacht het college op basis van de huidige inzichten voor 2025 en 2026 ten opzichte van 2024? Op welke wijze zal het college gaan sturen		
Beantwoording raadsvraag	De indicatoren zijn op 21 juli 2026 gedownload van de site www.waarstaatjegemeente.nl (Besluit Begroting en Verantwoording). Indien er "geen data" staat, dan is vanuit deze site geen gegevens voor dat jaar bekend. Voor actuelere gegevens wordt verwezen naar de vermelde site.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	039a	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Schuldenontwikkeling		
Raadsvraag	De netto schuldquote stijgt volgens de begroting van circa 57% in 2027 naar circa 120% in 2030. a. Welke investeringen en beleidskeuzes liggen aan deze ontwikkeling ten grondslag?		
Beantwoording raadsvraag	De ontwikkelingen in het MIP (hoofdstuk 4.3) leiden tot een aanvullende leningbehoefte voor investeringen. Het tekort in de balans geeft dan aan hoeveel de gemeente moet lenen. Dit leidt tot additionele rentelasten. Dit zijn de toekomstige rentelasten die zijn bijgesteld in de financiële hoofdlijn (B9).		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	039b	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Begrotingssaldo		
Raadsvraag	De netto schuldquote stijgt volgens de begroting van circa 57% in 2027 naar circa 120% in 2030. Welke investeringen en beleidskeuzes liggen aan deze ontwikkeling ten grondslag? b. Kan het college daarbij aangeven welk deel van de stijging voortvloeit uit autonome ontwikkelingen, zoals wettelijke taken, loon- en prijsstijgingen en renteontwikkelingen, en welk deel het gevolg is van bestuurlijke keuzes?		
Beantwoording raadsvraag	De netto schuldquote is een financiële kengetal in de gemeentelijke begroting dat aangeeft hoe groot de schulden van een gemeente zijn in verhouding tot haar jaarlijkse inkomsten. Leningen worden aangetrokken voor investeringen, hierdoor stijgen de schulden. Het is dus voornamelijk de investeringen die gedaan worden die leiden tot de stijging van de netto schuldquote.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	040	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Realisatie investeringen		
Raadsvraag	Welk percentage van de in de afgelopen vier begrotingsjaren opgenomen investeringen is daadwerkelijk binnen planning en budget gerealiseerd? Welke lessen zijn uit eventuele vertragingen getrokken en waarom acht het college de huidige investeringsplanning wel realistisch?		
Beantwoording raadsvraag	Het gevraagde percentage is niet uit de begroting af te leiden. In de jaarrekeningen en raadsrapportages worden verschillen in de planning en kosten van investeringen toegelicht. Bij elke begroting en jaarrekening worden de verwachte uitgaven en de planning van lopende investeringen bijgewerkt. De investeringsplanning voor 2027 is gebaseerd op de actuele verwachtingen over de uitvoering. Dit biedt geen zekerheid dat alle investeringen binnen de planning worden afgerond. Welke lessen uit vertragingen zijn getrokken, vraagt om een nadere beoordeling van de betreffende projecten.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	041	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Doorgeschoven investeringen		
Raadsvraag	Hoeveel van de geraamde investeringen uit 2026 zijn doorgeschoven naar 2027 en welk effect heeft dit op de toekomstige kapitaallasten?		
Beantwoording raadsvraag	In de begroting wordt het MIP opgenomen en in de jaarstukken wordt per programma een overzicht opgenomen van de investeringen, het verloop hiervan en de financiële consequenties. De afschrijvingslasten zijn niet apart zichtbaar in de documenten en maken onderdeel uit van het de totale lasten 'wat mag het kosten' per programma. Zoals ook aangegeven bij de beantwoording van de vorige vraag worden bij elke begroting en jaarrekening het verloop van de investeringen geactualiseerd en financieel bijgesteld en verwerkt.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	042	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Rente risico		
Raadsvraag	Wat is het effect op het begrotingssaldo indien de gemiddelde financieringsrente structureel 1 procentpunt hoger uitvalt dan waarmee nu wordt gerekend?		
Beantwoording raadsvraag	Uitgaande van de prognose nieuw op te nemen geldleningen in de balans: Indien de rente 4.35% zou zijn in plaats van 3.35%. Betekent dit voor: 2027 € 148.000 negatiever begrotingssaldo 2028 € 375.000 negatiever begrotingssaldo 2029 € 1.162.000 negatiever begrotingssaldo 2030 € 2.038.000 negatiever begrotingssaldo		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	043	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Meerjaren Investeringsprogramma		
Raadsvraag	Uit het MIP blijkt dat een aanzienlijk aantal investeringen nog niet financieel in de begroting is verwerkt of naar bestuurlijke afweging is doorgeschoven. Kan het college aangeven wat het totale financiële effect op de meerjarenbegroting zou zijn indien deze projecten alsnog volledig worden uitgevoerd?		
Beantwoording raadsvraag	Van de investeringen uit de lijst 4.4 MIP te maken keuzes is nog geen besluit genomen. Ook zijn van nog niet alle investeringen de kosten bekend. In het kadernota traject 2028-2031 worden deze uitgewerkt en meegenomen in de te maken keuzes inclusief de financiële effecten van deze keuzes. Op dit moment is het daardoor nog niet mogelijk het financiële effect zichtbaar te maken.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	044	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Financiële risico s		
Raadsvraag	Welke gemeenschappelijke regeling vormt momenteel het grootste financiële risico voor Leudal en waarom?		
Beantwoording raadsvraag	Voor de risico's van gemeenschappelijke regelingen wordt verwezen naar de paragraaf 3.6 verbonden partijen (pagina 83-103) en voor risico's de bijlage 5.1 Risicobeheermatrix (pagina 185-203). De grootste bijdrage is aan de Veiligheidsregio Limburg Noord		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	045	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Omvang verbonden partijen		
Raadsvraag	Hoeveel procent van de totale begroting wordt feitelijk besteed via verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen?		
Beantwoording raadsvraag	Begrote kosten aan verbonden partijen en gemeenschappelijke regelingen in 2027: € 15.883.543 Dit is 12,4 % van de totale lasten.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	046	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Sturingsmogelijkheden raad		
Raadsvraag	Op welke onderdelen kan de gemeenteraad nog daadwerkelijk sturen wanneer een gemeenschappelijke regeling haar bijdrage verhoogt?		
Beantwoording raadsvraag	De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat de ontwerp-begroting van een openbaar lichaam aan de gemeenteraden wordt toegezonden. De raad kan vervolgens een zienswijze indienen. Het dagelijks bestuur moet de raad bovendien schriftelijk en gemotiveerd informeren over zijn oordeel over die zienswijze en de conclusies die het eraan verbindt. Echter, het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling stelt uiteindelijk de begroting vast.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	047	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Oorzaken kostenstijging GR		
Raadvraag	Welk deel van de stijging van de bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen wordt veroorzaakt door autonome kostenontwikkelingen en welk deel door uitbreiding van taken of dienstverlening?		
Beantwoording raadvraag	Dit verschilt per gemeenschappelijke regeling. De oorzaken zijn per gemeenschappelijke regeling terug te vinden in de begroting van die gemeenschappelijke regelingen.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	048	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Toegangstaken basisjeugdhulp		
Raadsvraag	Het college geeft aan dat het budget voor de uitvoering van toegangstaken en vrij toegankelijke basisjeugdhulp onvoldoende is en nog gebaseerd zou zijn op een formatie van circa elf jaar geleden.		
Beantwoording raadsvraag	Dat klopt.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	049	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Toegangstaken basisjeugdhulp		
Raadsvraag	Hoe heeft deze situatie kunnen ontstaan zonder eerdere structurele aanpassing van het budget?		
Beantwoording raadsvraag	Het CJG heeft niet eerder gevraagd om een bijstelling van de formatie en de regio heeft niet eerder gevraagd of met het uitdijende takenpakket de formatie nog in balans was.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	050	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Toegangstaken basisjeugdhulp		
Raadsvraag	Kan het college inzichtelijk maken hoe de subsidiebijdrage voor deze taken zich heeft ontwikkeld van 2022 tot en met 2027?		
Beantwoording raadsvraag	Ja. Tot en met 2026 is de subsidiebijdrage aan het CJG opgenomen in de begroting en jaarstukken van de betreffende jaren, in de bijlage 'Lijst van begrotingssubsidies'. De daarin opgenomen bedragen betreffen de totale subsidiebijdrage per jaar. De ontwikkeling van deze bedragen wordt niet uitsluitend bepaald door cao-ontwikkelingen, schaalmutaties en prijsindexeringen. In de afgelopen jaren hebben ook inhoudelijke en beleidsmatige ontwikkelingen geleid tot wijzigingen in de subsidiebijdrage, zoals de uitbreiding van de POH-jeugd en de versterking van preventieve activiteiten. Een stijging van de subsidie van het ene op het andere jaar kan daarom niet zonder meer worden toegeschreven aan loon- en prijsontwikkelingen, maar kan ook het gevolg zijn van een uitbreiding of wijziging van taken en activiteiten.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	051	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Toegangstaken basisjeugdhulp		
Raadsvraag	Welke concrete besparingen of kostenverminderingen worden met deze aanvullende investering beoogd?		
Beantwoording raadsvraag	Om de basistaken van het CJG beter te kunnen uitvoeren en wachttijden te beperken, is het noodzakelijk de verhouding tussen caseload en beschikbare formatie te herstellen. Dankzij de beoogde formatie-bijstelling en de inrichting van het regionale Plusteam Veiligheid, ontstaat er voor het lokale CJG-team meer ruimte om jeugdigen zelf te ondersteunen binnen de eigen basishulpverlening. Dit versterkt het vermogen van het CJG om passende hulp te bieden zonder direct te verwijzen. Naar verwachting zal dit leiden tot een afname van het aantal verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp, en daarmee tot een effectievere inzet van beschikbare middelen.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	052	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Toegangstaken basisjeugdhulp		
Raadsvraag	Op welke wijze wordt gemonitord of versterking van de eerste lijn daadwerkelijk leidt tot lagere kosten in de tweede lijn, zoals bij Veilig Thuis en specialistische jeugdhulp?		
Beantwoording raadsvraag	Het CJG levert per kwartaal een rapportage op aan de gemeenten, waarin inzichtelijk wordt gemaakt hoeveel jeugdigen in de eerste en tweede lijn worden ondersteund. Veilig Thuis is geen tweedelijns hulpverlening. Daarnaast verantwoordt het CJG de ontvangen subsidie middels een jaarrapportage. Tevens worden maandelijks rapportages aangeleverd door de businesscontrollers, die inzicht geven in de kosten van de tweedelijnszorg per verwijzer. De beschikbare rapportages worden gemonitord. NB. Jeugdzorg is altijd maatwerk. Een versteviging van de eerste lijn leidt daarom niet per definitie tot een afname van het gebruik of de kosten van de tweedelijnszorg.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	053	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Toegangstaken basisjeugdhulp		
Raadsvraag	Indien deze effecten uitblijven, welke mogelijkheden ziet het college om binnen het sociaal domein tot budgettaire beheersing of budgetneutraliteit te komen?		
Beantwoording raadsvraag	M.b.t. jeugdhulp blijft het belangrijk om voor ogen te houden dat het altijd gaat om maatwerk (en een wettelijke taak). Indien de beoogde effecten uitblijven, zal het college op basis van de beschikbare financiële en inhoudelijke informatie bezien welke aanvullende maatregelen nodig en mogelijk zijn om de uitgaven binnen het sociaal domein beheersbaar te houden. Daarbij wordt niet uitsluitend gekeken naar de jeugdhulp, maar naar het totale sociaal domein in samenhang.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	054	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Volumegroei Wmo en jeugd		
Raadsvraag	Welke volumegroei in de Wmo en Jeugd is verwerkt in de begroting?		
Beantwoording raadsvraag	Voor de begroting wordt uitgegaan van de gerealiseerde volumes uit het voorgaande jaar of voorgaande jaren. Verwachte ontwikkelingen worden verwerkt in de begroting en waar nodig bijgesteld via de 1e en/of 2e raadsrapportage. Gedurende het jaar monitoren we volumes en uitgaven en sturen we bij afwijkingen tijdig bij via de reguliere planning- en controlecyclus.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	055	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Sniijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Toenemende zorgvraag		
Raadsvraag	Hoe groot is het financiële effect van één procent extra zorgvraag ten opzichte van de gehanteerde ramingen?		
Beantwoording raadsvraag	Het financiële effect van 1% extra zorgvraag is niet generiek te bepalen, omdat dit afhankelijk is van de betreffende voorziening en de gemiddelde kosten per cliënt of traject. Een stijging van 1% in een relatief dure voorziening heeft een groter financieel effect dan eenzelfde stijging in een lichtere vorm van ondersteuning. Het college monitort de ontwikkeling van volumes en uitgaven gedurende het jaar. Indien sprake is van een hogere zorgvraag dan geraamd, worden de financiële effecten inzichtelijk gemaakt via de raadsrapportages.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	056	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Tarief- en volumeontwikkeling		
Raadsvraag	Welk deel van de kostenstijging binnen het sociaal domein wordt veroorzaakt door stijgende tarieven en welk deel door een toenemend gebruik van voorzieningen?		
Beantwoording raadsvraag	Binnen het sociaal domein zien we de kostenstijging met name terug binnen de Wmo en Jeugdwet. Beide voorzieningen bestaan uit verschillende vormen van ondersteuning. Binnen de Wmo zien we voor de huishoudelijke hulp al jaren een stijgende lijn in het gebruik van deze voorziening. Bij Jeugd zien we de stijging met name in de indexeringen en tariefsverhogingen als gevolg van loon- en prijsontwikkelingen. Aantallen zijn relatief stabiel waarbij we toename zien naar groepsprodukten, dat is ook een beoogd effect van ons beleid. Daarnaast neemt op verschillende onderdelen van het sociaal domein de vraag naar ondersteuning toe, onder meer door complexere ondersteuningsvragen binnen het sociaal domein en een groter beroep op voorzieningen, denkend bijvoorbeeld aan de aanzuigende werking door de lage eigen bijdrage binnen de Wmo. Via de reguliere monitoring van de budgetten wordt gevolgd in welke mate kostenontwikkelingen het gevolg zijn van tariefstijgingen dan wel volumegroei. Indien daar aanleiding toe is, wordt uw raad hierover geïnformeerd via de planning- en controlcyclus.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	057	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Beschermd wonen		
Raadsvraag	Indien het woonplaatsbeginsel wordt toegepast vanaf 2028, wordt er een nieuw verdeelmodel toegepast. Heeft het college hiermee rekening gehouden en op welke wijze wil men hierop anticiperen?		
Beantwoording raadsvraag	Binnen de regio Noord- en Midden-Limburg wordt het principe woonplaatsbeginsel voor beschermd wonen sinds 1 maart 2026 toegepast. De effecten hiervan worden vanaf maart 2027 geëvalueerd, waarna indien nodig aanpassingen worden doorgevoerd. Daarnaast is sinds 2026 een nieuwe verdeelsleutel ingevoerd op basis van het AEF-model, inclusief regionale aanpassingen. Er wordt niet langer meer uitgegaan van een verdeling op basis van lokale zorg- en toegangskosten en inwoneraantal. De financiële effecten hiervan, verdeelsleutel voor 2026 en de huidige en nieuwe verdeelsleutel, zijn verwerkt in de gewijzigde begroting 2025 en de begroting 2026 van de MGR. Voor Leudal pakt de vernieuwde verdeelsleutel gunstiger uit dan in voorgaande jaren. Hierdoor hebben wij een 'reserve' kunnen opbouwen om eventuele tegenvallers op te vangen. De verdeelsleutel wordt jaarlijks gemonitord en, indien nodig, herzien zodat tijdig kan worden ingespeeld op wijzigingen in wet- en regelgeving en financiering.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	058	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Personeelskosten		
Raadsvraag	Hoe verhouden de personeelskosten per inwoner zich tot vergelijkbare Limburgse gemeenten?		
Beantwoording raadsvraag	De Personeelskosten per inwoner zijn laag in vergelijking met gemeente van dezelfde omvang(25.000-50.000 inwoners). Stand jaarrekening 2025: Leudal: € 723 Beekdaelen: € 621 Brunssum: € 841 Echt-Susteren: € 489 (Mer gemeente overhead niet meegenomen in de berekening) Eijsden-Margraten: € 778 Horst aan de Maas: € 933 Kerkrade: € 1.074 Landgraaf: € 860 Peel en Maas: € 769 Venray: € 949 Bron: https://www.venster.nl/dashboard-gemeentefinancien/		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	059	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Woningbouw en netcongestie		
Raadsvraag	De begroting noemt meer dan 1.500 woningen in de pijplijn, terwijl netcongestie als belangrijke belemmering wordt aangemerkt. Welke woningbouwprojecten lopen momenteel concreet risico op vertraging door onvoldoende netcapaciteit en welke mitigerende maatregelen zijn reeds uitgewerkt?		
Beantwoording raadsvraag	De concrete gevolgen zijn op dit moment nog niet bekend, omdat we niet weten hoeveel transportcapaciteit er de komende jaren beschikbaar is of komt voor woningbouw. Na 1 januari 2027 horen wij van Enexis welke woningbouwprojecten nog aangesloten kunnen worden en welke op de wachtlijst komen. Via het project "Eerder Aanvragen" wordt prioriteit voor woningbouwontwikkelingen aangevraagd. Er wordt gewerkt aan uitbreiding van het laagspanningsnet (trafo's en kabels) in de wijken. Ook aan het hoogspanningsstation in Kelpen-Oler wordt er gewerkt aan een uitbreiding van de capaciteit.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	060	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Bereikbaarheid Zevenellen		
Raadsvraag	Voor de aansluiting van bedrijventerrein Zevenellen op het provinciale wegennet wordt aanvullend onderzoek aangekondigd. Welke verkeerskundige varianten worden onderzocht en wanneer verwacht het college hierover besluitvorming? Op welke wijze is in de begroting hier rekening mee gehouden?		
Beantwoording raadsvraag	In de begroting is geen rekening gehouden met de resultaten van dit onderzoek. Het onderzoek bekijkt scenario's voor de lange termijn. Alle mogelijke scenario's zijn besproken, niet alleen een volwaardige aansluiting op de N280. Er volgt een raadsinformatiebrief nadat het bestuurlijk overleg tussen Gemeente Leudal en Provincie Limburg heeft plaatsgevonden.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	061	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Onderwijshuisvesting		
Raadvraag	Voor het Integraal Huisvestingsplan zijn aanzienlijke investeringen opgenomen. Welke risico's ziet het college ten aanzien van planning, aanbesteding en bouwkostenontwikkeling van deze projecten?		
Beantwoording raadvraag	Op dit moment signaleren we een stijging in de bouw-en materiaalkosten alsmede in kosten van bijvoorbeeld tijdelijke huisvesting. Het risico bestaat dat het bedrag dat is begroot voor onderwijshuisvesting niet voldoende zal zijn voor de wijze van uitvoering van de projecten zoals deze nu beschreven staan in het IHP. Gezien de actuele ontwikkelingen bij o.a. de Latasteschool zal dit een herijking en prioritering betekenen voor het IHP.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	062	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Bouwkosten IHP		
Raadsvraag	Zijn de in het Integraal Huisvestingsplan opgenomen investeringsramingen reeds geïndexeerd voor de huidige bouwkostenontwikkeling en welk financieel risico resteert indien de bouwkosten wederom sterker stijgen dan geraamd?		
Beantwoording raadsvraag	De bouwkosten in de begroting zijn niet geïndexeerd, dus deze zullen hoger uitvallen dan de geraamde kosten. Het financiële gevolg is ofwel meer budget vrijmaken voor onderwijshuisvesting, ofwel keuzes maken in de mate van uitvoering (of de prioritering) van de projecten uit het IHP.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	063	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Lasten taakveld sportbeleid		
Raadsvraag	De lasten op het taakveld 'Sportbeleid en activering' dalen van € 781.000 in 2026 naar € 481.000 in 2027 en circa € 461.000 in de jaren daarna. Welke specifieke initiatieven op sportstimulering en activering lopen af in 2027 en op welke initiatieven wordt er bezuinigd? Welke gevolgen heeft deze budgetverlaging voor de inclusie van doelgroepen die minder vaak sporten? Heeft het college een doel voor ogen omtrent de waarde van het percentage niet-sporters in onze gemeente? Welke acties neemt het college om dit doel te bereiken (en dus sport te stimuleren)?		

Beantwoording raadvraag	Hieronder een beantwoording per gestelde deelvraag: 1. De lasten op het taakveld 'Sportbeleid en activering' dalen van € 781.000 in 2026 naar € 481.000 in 2027 en circa € 461.000 in de jaren daarna. Welke specifieke initiatieven op sportstimulering en activering lopen af in 2027 en op welke initiatieven wordt er bezuinigd? De huidige opdrachtverstrekking aan de combinatiefunctionaris loopt tot 31 december 2026. De combinatiefunctionarissen stimuleren inwoners (met een afstand tot) om te sporten en bewegen en ze ondersteunen verenigingen. In voorgaande jaren is het beschikbare budget voor sportstimulering incidenteel verhoogd. Dit betreft geen lokale bezuiniging. Doordat de beschikbare rijksmiddelen per 2027, en de hoogte daarvan, nog niet definitief zijn (het rijk heeft een nieuwe regeling in ontwikkeling), is onduidelijk hoeveel budget vanaf 2027 beschikbaar is. Daarom zijn de opgevoerde lasten vanaf 2027 lager. We kiezen ervoor om nog op één doelgroep in te zetten (in plaats van op drie) en op verenigingsondersteuning. We vragen aan de uitvoeringsorganisatie om op basis van hun data en ervaringen een voorstel te doen voor een doelgroep waar de grootste impact kan worden gemaakt – binnen het beschikbare budget – op het gebied van sporten en bewegen. 2. Welke gevolgen heeft deze budgetverlaging voor de inclusie van doelgroepen die minder vaak sporten? We zetten per 1 januari 2027 minder combinatiefunctionarissen in. Andere activiteiten continueren we, zoals het jeugd- en volwassenfonds sport en cultuur. Er kan geen één-op-één relatie gelegd worden tussen de gemeentelijke inzet van combinatiefunctionarissen en de daadwerkelijke inclusie van doelgroepen. 3. Heeft het college een doel voor ogen omtrent de waarde van het percentage niet-sporters in onze gemeente? Op dit moment beschikt de gemeente Leudal niet over vastgesteld beleid dat gericht is op de inzet op sport- en beweegdeelname van de inwoners. We werken daarom aan de hoofddoelen binnen het regionale beleidsplan 2024 – 2027 en de zomernota 2023 – 2026: meer inwoners hebben een gezonde levensstijl en voelen zich mentaal en fysiek sterk. Dit doel is niet geconcretiseerd met een 0-meting en/of streefwaarden. 4. Welke acties neemt het college om dit doel te bereiken (en dus sport te stimuleren)? Activiteiten die het college uitvoert zijn onder andere: de inzet van combinatiefunctionarissen voor het vergroten van de sport- en beweegdeelname, de inwoners- en verenigingsondersteuning, de deelname aan Iedereen Kan Sporten Midden-Limburg en het sport- en beweegakkoord Leudal en Midden-Limburg.
----------------------------	--

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	064	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	IBOR		
Raadsvraag	Het nieuwe IBOR voorziet in hogere onderhoudsbudgetten vanwege prijsstijgingen en areaaluitbreiding. Welk bedrag is volgens het college in 2027 aanvullend noodzakelijk om het door de raad vastgestelde onderhoudsniveau B voor wegen en openbaar groen volledig te realiseren? Wat is de financiële consequentie indien onderhoudsniveau B op termijn niet volledig haalbaar blijkt binnen de beschikbare middelen?		
Beantwoording raadsvraag	Voor de onderhoudsbudgetten is becijferd dat gemiddeld genomen de aanvullende middelen voldoende zijn voor de jaarlijkse onderhoudskosten voor onderhoudsniveau B. Daarnaast zullen voor alle assets extra investeringen moeten worden gedaan om een start te maken met de vervangingspiek of om de vervangingsopgave in te lopen. Er zal dus meer moeten worden ingezet op vervanging dan op onderhoud. Doordat er dan meer areaal is vernieuwd (nieuwe staat) geeft dit "ruimte" voor onderhoudsmaatregelen elders op niveau B.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	065	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Bruggen en kunstwerken		
Raadsvraag	De begroting geeft aan dat diverse bruggen en duikerbruggen het einde van hun technische levensduur naderen. Kan het college inzicht geven in welke kunstwerken de hoogste prioriteit hebben en welke bedragen aan vervangingsinvesteringen binnen de komende tien jaar worden verwacht?		
Beantwoording raadsvraag	De in 2026 uitgevoerde inspectie bevestigt dat de civieltechnische kunstwerken van de gemeente zich gemiddeld in een goede en beheersbare onderhoudstoestand bevinden. De resultaten geven geen aanleiding tot acute vervangingsopgaven en laten een gunstiger beeld zien dan de landelijke ontwikkelingen. De vervanging van twee bruggen is inmiddels in voorbereiding, Koebrug Haelen en Brug Bosstraat Grathem . Na vaststelling van het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte wordt een meerjarig investerings- en vervangingsprogramma voor de kunstwerken vastgesteld.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	066	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	WRP		
Raadsvraag	Het nieuwe Water- en Rioleringsprogramma (WRP) is nog niet vastgesteld. Welke investeringsopgaven worden voorzien en welke impact verwacht het college op de toekomstige rioolheffing?		
Beantwoording raadsvraag	Ten tijde van de beantwoording van deze begrotingsvraag is er nog geen zicht op de investeringsopgave en wordt ook voor riolering vooralsnog ingezet op de toename middels de stelpost. Een vertaling naar de toekomstige rioolheffing wordt later in het IBOR-proces duidelijk.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	067	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Gemeentelijk vastgoed		
Raadsvraag	Voor verduurzaming van het gemeentehuis en andere gemeentelijke accommodaties zijn aanzienlijke investeringen voorzien. Welke energiebesparing en welke terugverdiendtijd worden hierbij verwacht?		
Beantwoording raadsvraag	De verwachte energiebesparing en terugverdiendtijd verschillen per gebouw en zijn afhankelijk van de uiteindelijk uit te voeren maatregelen. Daarbij dient de gemeente bij de verduurzaming van haar vastgoed te voldoen aan de geldende wet- en regelgeving. Daarnaast is de uitvoerbaarheid van maatregelen niet altijd volledig beïnvloedbaar. Zo kunnen externe factoren, zoals netcongestie, gevolgen hebben voor de planning, de keuze van maatregelen en de uiteindelijke resultaten.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	068	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Structurele beheerlasten		
Raadsvraag	De gemeente groeit door woningbouw en uitbreidende infrastructuur. Welke structurele beheer- en onderhoudslasten zijn reeds verwerkt voor nieuw openbaar gebied en welke lasten komen mogelijk nog op de begroting af?		
Beantwoording raadsvraag	Binnen de huidige begroting is een stelpost opgenomen voor areaaluitbreiding en indexering. De groei door woningbouw en uitbreidende infrastructuur wordt hiermee ondervangen. Iedere keer bij het vaststellen van het nieuwe IBOR (actualisatie na 5 jaar) en de onderliggende beheerplannen (vaststelling na 5 jaar) wordt ook weer het areaal geactualiseerd. Daarbij kan worden opgemerkt dat de onderhoudslasten voor nieuw aangelegde infrastructuur de eerste jaren zeer beperkt is.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
CDA			
Nummer	069	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Digitale transformatie		
Raadsvraag	Voor het programma Digitale Transformatie wordt fors ingezet op informatiearchitectuur, informatiebeveiliging en zaakgericht werken. Welke concrete prestatie-indicatoren hanteert het college om de voortgang en het succes van dit programma te meten?		
Beantwoording raadsvraag	Ter voorbereiding op de digitale transformatie ontwikkelen wij portfoliomanagement als centraal instrument om het programma te sturen en erover te rapporteren. Hierin brengen wij alle projecten samen met hun doel, planning, budget en status. We sturen maandelijks op basis van dit overzicht en maken expliciet keuzes over prioriteiten. We richten indicatoren in en gebruiken dit als bron voor tussenrapportages en jaarstukken. Wij meten de voortgang langs drie lijnen: digitale veiligheid, een beheersbaar applicatielandschap en tijdige dienstverlening aan inwoners. Daarvoor hanteren wij o.a. de volgende indicatoren: Informatiebeveiliging: het percentage geïmplementeerde maatregelen uit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en het percentage datalekken dat tijdig is gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Informatiearchitectuur: het aantal applicaties zonder ondersteuning door de leverancier. Zaakgericht werken: het percentage aanvragen dat digitaal als zaak wordt geregistreerd, en het percentage zaken en Woo-verzoeken dat binnen de wettelijke termijn wordt afgehandeld. Programma: de realisatie van mijlpalen en budget volgens planning. Deze indicatoren sluiten aan op bestaande wettelijke verantwoordingen, zoals ENSIA, de Archiefwet en de Woo.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	070	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Cybersecurity		
Raadsvraag	In de risicobeheermatrix wordt informatiebeveiliging als hoog risico aangemerkt met een weerstandscomponent van € 1,2 miljoen. Welke aanvullende maatregelen worden in 2027 genomen om dit risico verder te verkleinen?		
Beantwoording raadsvraag	De bestaande aanpak wordt voortgezet en versterkt waar nodig. De aandacht richt zich onder meer op bewustwording bij medewerkers. Wat onder meer betekent dat er onboardingtrainingen worden gegeven voor nieuwe medewerkers en er een verplichte bewustwordingstool is die periodiek aandacht geeft voor privacy en informatiebeveiliging. Verder worden bij leveranciers risico's beheerst, vindt er monitoring plaats en periodieke toetsing. Ook het verder verbeteren van continuïteit en herstel na incidenten. Daarnaast wordt (risicogebaseerd) gewerkt aan het voldoen aan de zorgplicht uit de Cyberbeveiligingswet- en regelgeving en de <i>Baseline Informatiebeveiliging Overheid</i> (BIO). Gezien de ontwikkeling van cyberdreigingen kan het risico niet volledig worden uitgesloten en blijft financiële weerstand nodig.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	071	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Weerstandsvermogen		
Raadsvraag	Welk risico uit de paragraaf Weerstandsvermogen acht het college momenteel het meest waarschijnlijk, welk financieel effect kan dit hebben en acht het college het wenselijk hiervoor een specifieke bestemmingsreserve of andere beheersmaatregel in te richten?		
Beantwoording raadsvraag	In de paragraaf weerstandsvermogen staan de financiële risico's die niet (volledig) zijn afgedekt en die de financiële positie van de gemeente kunnen beïnvloeden. De gevraagde informatie is terug te vinden In de bijlage 5.1 Risicobeheermatrix. Hier worden alle afzonderlijke risico's toegelicht.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	072	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	D. Schmalschläger		
Onderwerp	Openbare orde en veiligheid		
Raadsvraag	Op pag. 23 staat het overzicht realisatie op het taakveld 'Openbare Orde en Veiligheid' in 2025 kwam dit uit op € 1.491.000,-. In 2026 werd hier € 1.161.000,- voor begroot, in 2027 wordt hier € 1.203.000,- voor begroot en vanaf 2028 is voor dit veld jaarlijks een bedrag begroot van € 1.065.000,-. Waardoor wordt de incidentele verhoging van de lasten voor Openbare Orde en Veiligheid in 2027 veroorzaakt?		
Beantwoording raadsvraag	De begroting voor Openbare Orde en Veiligheid ligt in 2027 incidenteel hoger dan in de jaren daarna. Dit wordt veroorzaakt door een eenmalige uitgave c.q. tijdelijke budgetverhoging van circa € 138.000 voor het project 'Verbindend Normeren'. Voor de uitvoering van dit project heeft de gemeente tevens een subsidie ontvangen vanuit de RegioDeal. Omdat deze kosten en bijbehorende middelen niet structureel zijn, zijn zij vanaf 2028 niet meer opgenomen in de begroting.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	073	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Snijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	D. Schmalschläger		
Onderwerp	Openbare orde en veiligheid		
Raadsvraag	Welke concrete taken of projecten die in 2025 nog zijn uitgevoerd worden vanaf 2028 niet meer uitgevoerd of afgeschaald?		
Beantwoording raadsvraag	De daling van het budget vanaf 2028 betekent niet automatisch dat specifieke taken of projecten komen te vervallen. De uitvoering van de kerntaken op het gebied van openbare orde en veiligheid blijft gewaarborgd. Wel zal, gelet op de financiële uitdagingen binnen de gemeentelijke begroting, steeds een afweging moeten worden gemaakt tussen ambities, beschikbare middelen en prioriteiten.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**CDA**

Nummer	074	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Elle Sniijders	Politieke partij	CDA
Portefeuillehouder	D. Schmalschläger		
Onderwerp	Openbare orde en veiligheid		
Raadsvraag	Op basis van welke onderbouwing wordt deze structurele daling in het budget voor Openbare Orde en Veiligheid realistisch geacht?		
Beantwoording raadsvraag	De structurele daling van het budget vanaf 2028 is niet gebaseerd op het vervallen van reeds aangewezen taken of projecten binnen het taakveld Openbare Orde en Veiligheid. Uitgangspunt is dat de bestaande wettelijke taken en de noodzakelijke inzet op het gebied van openbare orde en veiligheid geborgd blijven. Tegelijkertijd staat de gemeente voor de opgave om de begroting structureel sluitend te houden. De lagere budgetraming vanaf 2028 betreft daarom een financiële taakstelling waarbij in de komende jaren nader moet worden gezien hoe deze binnen de beschikbare middelen kan worden gerealiseerd. Eventuele keuzes ten aanzien van taakuitvoering, prioriteiten of efficiëntiemaatregelen worden op een later moment aan de raad voorgelegd.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	075	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	kadernota 2028 – 2031		
Raadsvraag	Inleiding pag. 1. Door het positieve resultaat in 2027 neemt het college de ruimte om in de kadernota 2028 – 2031 samen met de raad zorgvuldig en integraal afwegingen te maken over de keuzes die voor de langer termijn nodig zijn. Hoe gaat het college dit proces vormgeven? Ook in 1.1. Bestuurlijke hoofdlijnen wordt gesproken over een lijn die samen met o.a. de raad vormgegeven wordt. Ook hier geldt de vraag hoe het college deze vorm gaat geven?		
Beantwoording raadsvraag	Het college werkt de keuzes voor de langere termijn uit in de kadernota 2028–2031. De raad bespreekt deze voorstellen en stelt de kaders vast. De verdere invulling van het proces en de betrokkenheid van de raad worden nog uitgewerkt.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	076	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Bestuurlijke hoofdlijn sociaal domein		
Raadsvraag	Nieuwe lokale visie op het sociaal domein. Hoe ziet dit proces eruit? Welke rol krijgt de raad en de inwoners?		
Beantwoording raadsvraag	Het proces om te komen tot een lokale visie op het sociaal domein kent een aantal fasen: • initiatief/start • onderzoeksfase: ophalen input intern en extern • opbrengst delen en vaststellen • vertaling naar conceptvisie • toetsing op haalbaarheid en draagvlak • vaststelling visie door gemeenteraad De wijze van participatie door maatschappelijke zorg-en welzijnspartners, inwoners en raad krijgt nog nadere invulling.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	077	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Bestuurlijke hoofdlijn accommodatiebeleid		
Raadsvraag	Nieuwe accommodatiebeleid waarin de onevenredige kostenstijgingen gecorrigeerd worden. Hoe gebeurt dit, wat zijn de financiële consequenties en hoe worden deze gedekt?		
Beantwoording raadsvraag	Letterlijke tekst bestuurlijke hoofdlijn: "Het nieuwe accommodatiebeleid blijft onze basis voor duidelijkheid en gelijke behandeling. Tegelijkertijd gaan we onevenredige kostenstijgingen voor verenigingen corrigeren. Dit met het oog op betaalbaarheid voor leden en toegankelijkheid van verenigingen." Dit is een bestuurlijke wens uit het coalitieakkoord. We onderzoeken hoe we uitvoering kunnen geven aan deze wens. Aanpassingen naar aanleiding van het beleidskader vinden pas plaats na een monitoringstermijn van 3 jaar. Dit betekent dat er nog geen financiële gevolgen zijn voor de begroting van 2027.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	078	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Bestuurlijke hoofdlijn aansluiting Zevenellen		
Raadsvraag	Extra onderzoek naar de aansluiting van Zevenellen op het provinciale wegennet. Maatregelen om het verkeer rond dit bedrijventerrein op een veilige manier af te wikkelen. Wanneer kan de raad deze plannen verwachten? Wat gaat er precies gebeuren?		
Beantwoording raadsvraag	Het verkeersonderzoek naar de optimale aansluiting van Zevenellen op de provinciale infrastructuur met zo min mogelijk hinder voor omwonenden is in concept gereed. Na het bestuurlijk overleg tussen Gemeente Leudal en Provincie Limburg volgt een raadsinformatiebrief over dit onderwerp.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
PRO Leudal			
Nummer	079	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Bestuurlijke hoofdlijn dienstverlening		
Raadsvraag	Dienstverlening. Hoe gaat deze verbeter slag vorm krijgen?		
Beantwoording raadsvraag	De verbeter slag in onze dienstverlening krijgt vorm door gericht in te zetten op digitalisering, begrijpelijke communicatie en het verbeteren van de informatievoorziening van en naar inwoners en ondernemers. Een belangrijk onderdeel hiervan is duidelijke en begrijpelijke communicatie. Om dit organisatiebreed te versterken, worden medewerkers via diverse opleidingen en trainingen toegerust om in hun communicatie begrijpelijke en toegankelijke taal te gebruiken. Daarnaast werken we aan beter inzicht in de voortgang en doorlooptijden van aanvragen en verzoeken, zodat inwoners en ondernemers beter weten waar zij aan toe zijn. Binnen de digitalisering kijken we nadrukkelijk naar technologische ontwikkelingen die we op een verantwoorde manier kunnen integreren in onze interactie met inwoners en ondernemers. Daarbij gaat het om toepassingen die de dienstverlening sneller, toegankelijker en gebruiksvriendelijker kunnen maken, met blijvende aandacht voor veiligheid, privacy en inwoners die digitaal minder vaardig zijn. Daarnaast publiceren we actief relevante informatie via de daarvoor beschikbare kanalen. De kwaliteit en prestaties van onze dienstverlening volgen we aan de hand van KPI's. Ook meten we actief de klanttevredenheid. De uitkomsten hiervan gebruiken we om te bepalen waar verbetering nodig is en om daarop gerichte acties in te zetten. Zo werken we stapsgewijs aan een dienstverlening die toegankelijk, transparant en begrijpelijk is en die, mede door de inzet van digitalisering en nieuwe technologie, steeds beter aansluit bij de behoeften van inwoners en ondernemers.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
PRO Leudal			
Nummer	080	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	Lagere inkomsten Wmo 2029		
Raadsvraag	Financiële hoofdlijn: lagere inkomsten WMO vanaf 2028 wordt pas ingeboekt vanaf 2029? Graag uitleg hierover.		
Beantwoording raadsvraag	Excuses, dit had na 2028 of vanaf 2029 moeten zijn.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
PRO Leudal			
Nummer	081	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Accommodatiebeleid		
Raadsvraag	Wanneer is het implementatieplan gereed?		
Beantwoording raadsvraag	Dat is nog onbekend, we koersen op het eerste kwartaal van 2027.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	082	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Digitale transformatie		
Raadsvraag	Digitale transformatie. Hoe worden de burgers etc. meegenomen in dit proces?		
Beantwoording raadsvraag	Digitale transformatie heeft pas waarde als inwoners er in hun dagelijks contact met de gemeente iets van merken. Digitale transformatie betekent voor inwoners, dat zij sneller en eenvoudiger zaken met de gemeente regelen, zien waar hun aanvraag staat en gegevens maar één keer hoeven aan te leveren. Hun gegevens zijn veilig en onze dienstverlening is betrouwbaar. Digitaal blijft een keuze: wie liever persoonlijk contact heeft, kan daar terecht. Doordat eenvoudige zaken digitaal verlopen en processen efficiënter worden ingericht hebben onze medewerkers juist méér tijd voor die inwoners die persoonlijk contact nodig hebben.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	083	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	2.3. Verkeer, vervoer en waterstaat.		
Raadsvraag	Hoe gaat de gemeente het vervoer over water via de haven op zevenellen stimuleren?		
Beantwoording raadsvraag	Over de haven en havenkavels zijn afspraken gemaakt met OML. Er ligt een vergunning voor het aanpassen van de havenkade. RWE zorgt bijvoorbeeld zelf voor het aanpassen van de kade en OML verkoopt het resterende havenkavel enkel aan een bedrijf met watergebonden bedrijfsactiviteiten. Gemeente Leudal en OML overwegen om een onderzoek te laten uitvoeren naar dit havenkavel (dan gaat het onder meer over de manier van exploiteren en de eigendomsconstructie). Na het ontvangen van de offertes wordt er een definitief besluit genomen over dit onderzoek. Daarnaast onderzoeken en overwegen wij de toetreding tot BluePorts. BluePorts is een samenwerkingsverband dat zich richt op de binnenvaart en de versterking van Limburgse en Belgische binnenhavens.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	084	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	P.Francot		
Onderwerp	2.3. Verkeer, vervoer en waterstaat.		
Raadsvraag	Geactualiseerde fiets en autoparkeernormen. Wat houdt dit in?		
Beantwoording raadsvraag	Parkeernormen geven aan hoeveel parkeerplaatsen bij een ruimtelijke ontwikkeling moeten worden gerealiseerd om in de parkeerbehoefte te voorzien. De kencijfers zijn door het CROW in 2024 geactualiseerd op basis van recente ontwikkelingen in autobezit, autogebruik, fietsgebruik en elektrisch rijden. Daarnaast zijn onder meer de bezoekersaandelen bij woningen, de indeling van appartementen en de aanwezigheidspercentages geactualiseerd. Wij hebben deze nieuwe kencijfers verwerkt in de Nota Parkeernormen Leudal 2025, vastgesteld door de gemeenteraad op 22 april 2025. Daarbij zijn de parkeernormen uit de nota van 2016 geactualiseerd en afgestemd op de nieuwe CROW-publicatie. Hiermee sluit het parkeerbeleid beter aan bij de huidige mobiliteitsontwikkelingen en wordt tegelijkertijd ruimte geboden aan de versnelling van de woningbouwopgave binnen de gemeente.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	085	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	2.3. Verkeer, vervoer en waterstaat.		
Raadsvraag	bereikbaarheid bedrijventerrein Zevenellen. Hoe ziet het onderzoek eruit, wat is de opdracht en wat is de verwachte uitkomst. Verder graag een overzicht van alle genomen verkeersbesluiten en de aanpassingen op de rotondes.		
Beantwoording raadsvraag	De genomen verkeersbesluiten worden gedeeld. Het verkeersonderzoek naar de optimale aansluiting van Zevenellen op de provinciale infrastructuur met zo min mogelijk hinder voor omwonenden is in concept gereed. Na het bestuurlijk overleg tussen Gemeente Leudal en Provincie Limburg volgt een raadsinformatiebrief over dit onderwerp.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
PRO Leudal			
Nummer	086	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	2.4. Economie		
Raadsvraag	Duurzame ontwikkeling als basis voor een vitale toekomstbestendige economie. Hoe ziet deze ontwikkeling er concreet uit?		
Beantwoording raadsvraag	We versterken de samenwerking met de private sector en stimuleren een ontwikkeling waarin economische, sociaal-maatschappelijke en ecologische belangen in balans zijn. Hierdoor draagt de economische ontwikkeling bij aan de brede welvaart van huidige en toekomstige generaties.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	087	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	2.4. Economie		
Raadsvraag	BIZ-centrummanagement Leudal voor Heythuysen. Waarom is hier alleen gekozen voor Heythuysen. In andere kernen is er een vergelijkbare problematiek.		
Beantwoording raadsvraag	De gemeente ondersteunt en faciliteert georganiseerd bedrijfsleven. We stimuleren en faciliteren samenwerking tussen ondernemers, daar waar ondernemers daartoe zelf initiatief nemen. Een voorbeeld in dit kader is de oprichting van de Ondernemersvereniging Roggel (2026). Ook de keuze en het initiatief om een ondernemerssamenwerking te organiseren in een BIZ is aan ondernemers, in dit geval de ondernemers in centrum Heythuysen. De gemeente heeft ook daarin een faciliterende rol.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	088	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	2.7. Sociaal Domein.		
Raadsvraag	Participatiewet. Hoe ziet het proces in 2027 eruit waarin gewerkt wordt aan de verdere implementatie van de wet.		
Beantwoording raadsvraag	Begin 2027 worden de re-integratieverordening en de afstemmingsverordening aangepast n.a.v. de aanpassing van de wet. Hierop volgend worden beleidsregels opgesteld welke binnen de uitvoering worden geïmplementeerd in processen en systemen. De implementatie zal doorlopen in 2028.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	089	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	2.7. Sociaal Domein.		
Raadsvraag	Dorpsraden. Meerdere kernen hebben geen dorpsraad en andere kernen een weinig actieve dorpsraad. Hoe gaat de gemeente die aanpassen. Welke rol ziet het college voor dorpsraden?		
Beantwoording raadsvraag	In alle 16 kernen zijn dorpsraden/dorps overleggen actief en bij ons bekend. In Neer fungeert de stichting Gezamenlijke Buurten als dorpsraad. Een dorpsraad is een vorm van zelforganisatie van inwoners die vanuit het dorp zelf ontstaat en gedragen wordt. Als gemeente ondersteunen wij de dorpsraden waar mogelijk, o.a. door middel van een vaste contactpersoon die zij kunnen benaderen met al hun vragen. Ook zijn er opbouwwerkers van Synthese die in opdracht van de gemeente de dorpsraden helpen en ondersteunen waar nodig.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	090	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	I. Mathijssen		
Onderwerp	2.7. Sociaal Domein.		
Raadsvraag	We zijn benieuwd hoe de beschreven plannen in de praktijk uitpakken en wat onze inwoners hiervan daadwerkelijk gaan merken, wat verbeteren deze plannen ten opzichte van nu? Hoe krijgen inwoners sneller de juiste hulp? Welke rol krijgt de sociaal boekhouder? Hoe meten we of de plannen werken?		
Beantwoording raadsvraag	De verbetering zit met name in het nog meer aan de voorkant komen dat wil zeggen inzetten op eigen kracht en preventieve ondersteuning om maatwerk en/of specialistische ondersteuning zoveel mogelijk voor te zijn. Door de samenwerking met zorg-en welzijnspartners te verbeteren, kunnen we onze inwoners beter ondersteunen. We starten m.i.v. 2027 met het gebruik van KPI's. Hiermee volgen we of en in welke mate de interventies die worden ingezet door partners effect hebben. De invulling van de rol van sociaal boekhouder wordt nog onderzocht. De ondersteuning door vrijwilligers van 't Vraagpunt, AMW en Synthese voorziet hier deels ook al in.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	091	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	2.8. Volksgezondheid en milieu		
Raadsvraag	Schone lucht akkoord. 50% gezondheidswinst in 2030. Welk proces/actieplan ligt hieronder.		
Beantwoording raadsvraag	Ieder jaar wordt vóór 1 maart een uitvoeringsplan vastgesteld door het college en daarna verstuurd naar het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, die eventueel feedback geeft. In het uitvoeringsplan hebben beleidsvoornemens opgenomen, die bijdragen aan een schone lucht. Specifiek voor de 50%-doel geldt dat het Ministerie dit tweejaarlijks toetst (op bovenlokaal niveau) of het doel zal worden behaald. De verwachting is dat dit lukt.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	092	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	2.8. Volksgezondheid en milieu		
Raadsvraag	Extensievere vormen van landbouw etc. met ondersteuning van de agrariërs. Hoe wordt dit vormgegeven en hoe past dit in het landelijk beleid van agrarische activiteit in de kwetsbare gebieden.		
Beantwoording raadsvraag	Leudal werkt samen met het Rijk, RVO, de provincie, het waterschap, de LLTB en natuurorganisaties aan extensievere landbouw. We sluiten daarbij aan bij landelijke en provinciale regels en subsidieregelingen. Agrariërs die hun bedrijf willen aanpassen, kunnen met ons in gesprek over de mogelijkheden, bijvoorbeeld voor extensivering, omschakeling of beëindiging. In kwetsbare gebieden sluiten we aan bij de gebiedsgerichte aanpak van de provincie en het waterschap. Via het programma Landelijk Gebied geven we richting aan lokale projecten en maatregelen. De verdere uitwerking van het landelijke beleid volgen we nauwgezet; welke aanvullende maatregelen dit voor Leudal vraagt, is nu nog niet duidelijk.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
PRO Leudal			
Nummer	093	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	2.8. Volksgezondheid en milieu		
Raadsvraag	Vermindering van de milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen. Hoe krijgt dit vorm? Hoe ziet het uitvoeringsprogramma er uit welke doelen willen we bereiken?		
Beantwoording raadsvraag	De gemeente heeft op 25 juni 2026 de Intentieovereenkomst Gewasbeschermingsmiddelen ondertekend. Met deze overeenkomst spreken de betrokken partijen de ambitie uit om gezamenlijk te werken aan de volgende doelstellingen: - Het verminderen van blootstelling van de leefomgeving aan gewasbeschermingsmiddelen; - Het stimuleren van weerbare teelten en geïntegreerde gewasbescherming; - Het terugdringen van emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar lucht, bodem en water; - Het vergroten van transparantie en wederzijds begrip tussen sector en omgeving; - het realiseren van een actielijst, planning, evaluatie en bijsturing. De volgende stap in het proces is het opstellen van een convenant. Een uitvoeringsprogramma, dat invulling geeft aan de verdere uitwerking van de actielijst, planning, evaluatie en bijsturing, zal hiervan onderdeel uitmaken en bevat een nadere concretisering van de ambities en afspraken uit de intentieovereenkomst. Hierbij wordt onder meer gewerkt aan een actielijst met concrete maatregelen, een planning en een monitoringssystematiek. De exacte inhoud en vormgeving hiervan worden nog nader uitgewerkt. De huidige intentieovereenkomst heeft geen directe financiële consequenties voor de gemeente. Eventuele financiële gevolgen die voortvloeien uit het uitvoeringsprogramma worden op een later moment uitgewerkt en ter besluitvorming voorgelegd. Het uitvoeringsprogramma en de financiële consequenties worden dus op een later moment uitgewerkt. Daarbij wordt beoordeeld welke bijdrage van de gemeente wordt gevraagd, welke concrete en meetbare resultaten worden nagestreefd en op welke wijze eventuele financiële middelen binnen de gemeentelijke begroting worden opgenomen, inclusief het bijbehorende programma, taakveld en budget. Verder zal dit tegen die tijd onderdeel uitmaken van een begrotingswijziging of van de begroting van 2028.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	094	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	P.Francot		
Onderwerp	2.8. Volksgezondheid en milieu		
Raadsvraag	Vergroting aandeel passende huur- en koopwoningen. In Leudal halen we nog steeds niet het quotum voor sociale huur. Hoe gaat de gemeente werken aan het halen van dit quotum?		
Beantwoording raadsvraag	Wij zetten actief in op het vergroten van het aandeel sociale huurwoningen binnen Leudal. Onze inspanningen van de afgelopen jaren zijn zichtbaar in de realisaties en in nieuwe planontwikkelingen. In de periode 2022 t/m 2025 zijn 90 sociale huurwoningen gebouwd, 32% van alle bruto realisaties. Hiermee voldoen we aan de nieuwe norm (die formeel pas vanaf 1-7-2026 geldt onder de wet Versterking regie volkshuisvesting) van 30% sociaal en 2/3 betaalbaar in de nieuwbouw. Dit percentage van 30% sociaal geldt overigens niet voor elk plan, maar voor het totaal aan woningbouwontwikkelingen per gemeente en kan per jaar verschillen. Bij grotere woningbouwprojecten sturen we gericht op een minimum aandeel sociale huurwoningen. De woningcorporaties zijn daarbij een essentiële partner.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	095	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	paragraaf 3. onderhoud kapitaalgoederen IBOR		
Raadsvraag	IBOR, kwaliteitsniveau B als uitgangspunt. Is het college bereid om dit kwaliteitsniveau op te pakken met gebruik van milieuvriendelijke maatregelen en duurzame materialen? ,		
Beantwoording raadsvraag	Ja, naast de wettelijke duurzaamheid bepalingen is bijv. de milieukostenindicator (MKI) een onderdeel waarmee het college aan de slag gaat. De MKI-waarde laat zien wat het hypothetisch zou kosten om de veroorzaakte milieuschade (zoals CO ₂ -uitstoot, uitputting van grondstoffen en vervuiling) ongedaan te maken. Hiermee wordt de milieu-impact van de verschillende materialen met elkaar vergeleken. Een lagere MKI betekent dat een product of ontwerp duurzamer is.		

Raadvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	096	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	P47 Vermindering milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen		
Raadvraag	"Pagina 47, Vermindering milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen De gemeente wil een convenant gewasbescherming vaststellen en uitvoeren. Het uitvoeringsprogramma richt zich op minder emissies naar lucht, bodem en water, weerbare teelten, geïntegreerd gewasbeheer en minder drift naar woningen en gevoelige functies. De begroting noemt een nieuwe uitvoeringsopgave, maar maakt niet zichtbaar welk gemeentelijk budget hiervoor beschikbaar is, onder welke post dit valt en welk meetbaar resultaat in 2027 wordt verwacht. Welk bedrag is in de begroting 2027 opgenomen voor het opstellen en uitvoeren van het convenant gewasbescherming, onder welk programma, taakveld en budget staat dit bedrag, welke bijdragen worden van partners verwacht en welke concrete, meetbare resultaten moeten hiermee uiterlijk eind 2027 zijn bereikt, inclusief nulmeting en wijze van monitoring van emissies en drift?"		
Beantwoording raadvraag	De gemeente heeft op 25 juni 2026 de Intentieovereenkomst Gewasbeschermingsmiddelen ondertekend. Met deze overeenkomst spreken de betrokken partijen de ambitie uit om gezamenlijk te werken aan de volgende doelstellingen: - Het verminderen van blootstelling van de leefomgeving aan gewasbeschermingsmiddelen; - Het stimuleren van weerbare teelten en geïntegreerde gewasbescherming; - Het terugdringen van emissies van gewasbeschermingsmiddelen naar lucht, bodem en water; - Het vergroten van transparantie en wederzijds begrip tussen sector en omgeving; - het realiseren van een actielijst, planning, evaluatie en bijsturing. Het uitvoeringsprogramma vormt een onderdeel van de laatstgenoemde doelstelling en geeft invulling aan de verdere uitwerking van de actielijst, planning, evaluatie en bijsturing. De volgende stap in het proces is het opstellen van een convenant. Het uitvoeringsprogramma zal hiervan onderdeel uitmaken en bevat een nadere concretisering van de ambities en afspraken uit de intentieovereenkomst. Hierbij wordt onder meer gewerkt aan een actielijst met concrete maatregelen, een planning en een monitoringssystematiek. De exacte inhoud en vormgeving hiervan worden nog nader uitgewerkt. Het uitvoeringsprogramma worden dus op een later moment uitgewerkt in een afzonderlijk collegebesluit. Daarbij wordt beoordeeld welke bijdrage van de gemeente wordt gevraagd, welke concrete en meetbare resultaten worden nagestreefd en op welke wijze eventuele financiële middelen binnen de gemeentelijke begroting worden opgenomen, inclusief het bijbehorende programma, taakveld en budget.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	097	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Pagina 46 en 47, Zichtbare verbetering in het NOVEX-gebied De Peel		
Raadsvraag	"Pagina 46 en 47, Zichtbare verbetering in het NOVEX-gebied De Peel De begroting stelt als doel een zichtbare verbetering van natuur en watersysteem. Genoemd worden natuurherstel, hydrologisch herstel van bodem en watersysteem en juridisch geborgde emissiereductie. Het doel is inhoudelijk duidelijk, maar de begroting koppelt er geen herkenbaar gemeentelijk bedrag, maatregelenpakket, tijdpad of indicatoren voor 2027 aan. 24. Welke concrete maatregelen voert de gemeente in 2027 uit voor natuurherstel, hydrologisch herstel en emissiereductie in het NOVEX-gebied De Peel, welk gemeentelijk budget is daarvoor per maatregel beschikbaar, welke provinciale, rijks- of andere bijdragen zijn geraamd en aan de hand van welke indicatoren rapporteert het college in 2027 over de beoogde zichtbare verbetering van natuur en watersysteem?"		
Beantwoording raadsvraag	Voor 2027 is nog geen gemeentelijk maatregelenpakket voor natuurherstel, hydrologisch herstel en emissiereductie in NOVEX De Peel vastgesteld. Daarom zijn er in de begroting ook geen bedragen per maatregel, geraamde bijdragen van andere overheden, tijdpad of indicatoren voor 2027 opgenomen. De betrokken partijen werken aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst, met het voornemen de samenwerking tot en met 2036 voort te zetten. Hier wordt ook een programmaorganisatie aan gekoppeld. De uitvoering moet vorm krijgen via een nog op te stellen jaarlijks werkplan. De overeenkomst en de programmaorganisatie worden later dit jaar afzonderlijk aan het college voorgelegd. Zodra het werkplan en de verdere uitwerking van het rijksbeleid duidelijk zijn, kan het college aangeven welke maatregelen Leudal in 2027 uitvoert, hoe die worden gefinancierd en hoe over de voortgang wordt gerapporteerd.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	098	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Pagina 65, 69 en 136, onderhoud kapitaalgoederen en investeringsplan		
Raadsvraag	Pagina 65, 69 en 136, onderhoud kapitaalgoederen en investeringsplan De begroting noemt prijsstijgingen, areaaluitbreiding en een toenemende vervangingsopgave. Toch blijft regulier onderhoud groen van 2027 tot en met 2030 nominaal gelijk op 2,080 miljoen euro. Voor vervangingsinvesteringen groen staat 193.000 euro in 2027 en 2028 en geen bedrag in 2029 en 2030. Ook worden in plantseizoen 2026 en 2027 de resterende bomen van het 37.000 bomenplan geplant. Bij een gelijkblijvend nominaal budget daalt de reële bestedingsruimte. De begroting maakt niet duidelijk of onderhoud, nazorg, uitval en toekomstige vervanging van het uitgebreidere groenareaal volledig zijn gedekt. 25. Hoe verhoudt het vanaf 2027 tot en met 2030 gelijkblijvende budget van 2,080 miljoen euro voor regulier groenonderhoud zich tot prijsstijgingen, areaaluitbreiding en de extra beheerlasten van het 37.000 bomenplan, en waarom zijn alleen voor 2027 en 2028 vervangingsinvesteringen van 193.000 euro geraamd? Kan het college per jaar aangeven welke onderhouds-, nazorg- en vervangingsopgave hiermee wordt uitgevoerd en welke werkzaamheden bij onvoldoende dekking vervallen of worden uitgesteld?		
Beantwoording raadsvraag	Dit is een eerste inschatting vooruitlopend op het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). De precieze uitwerking vindt plaats in de IBOR, die nog vastgesteld dient te worden. Dit kan leiden tot een begrotingswijziging.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	099	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	P 160 Reserve kwaliteitsfonds		
Raadsvraag	Pagina 160, reserve O 3 Kwaliteitsfonds Het Kwaliteitsfonds is bestemd voor verbetering van de fysieke leefomgeving, vooral landschap en natuur in het buitengebied en structureel groen in de dorpen. De geraamde stand blijft van eind 2026 tot en met eind 2030 ongewijzigd op 1,169 miljoen euro; voor 2027 tot en met 2030 zijn geen toevoegingen of onttrekkingen opgenomen. Een omvangrijke bestemmingsreserve blijft volgens de meerjarenraming ongebruikt, terwijl de begroting meerdere concrete groen-, natuur- en klimaatopgaven noemt. 26. Waarom zijn voor 2027 tot en met 2030 geen onttrekkingen aan het Kwaliteitsfonds geraamd, terwijl eind 2026 naar verwachting 1,169 miljoen euro beschikbaar is voor landschap, natuur en structureel groen? Welke projecten staan op de uitvoeringsagenda, welk deel van de reserve is al juridisch of bestuurlijk gebonden en wanneer wordt de raad een voorstel voor inzet van de vrije middelen voorgelegd?		
Beantwoording raadsvraag	Voor 2027 tot en met 2030 zijn geen onttrekkingen geraamd, omdat de concrete projecten en de benodigde financiering nog worden uitgewerkt. De in december 2025 vastgestelde omgevingsvisie krijgt onder meer vorm in het programma Landelijk Gebied en een aangescherpt programma Omgevingskwaliteit. Op basis van de projecten en maatregelen daarin leggen wij de raad in 2027 een afzonderlijk voorstel voor inzet van het Kwaliteitsfonds voor. Daarnaast hangen toevoegingen aan en onttrekkingen uit het fonds af van toekomstige ruimtelijke initiatieven. Of daarbij financiële compensatie nodig is, en voor welk bedrag, kunnen wij niet vier jaar vooruit ramen. Niet in de minste plaats, omdat bij ruimtelijke ontwikkelingen compensatie in natura de voorkeur heeft.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	100	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Pagina 52 en 53, rioolheffing; pagina 67 en 141 en 142, Water en Rioleringsprogramma		
Raadsvraag	Pagina 52 en 53, rioolheffing; pagina 67 en 141 en 142, Water en Rioleringsprogramma Het Water en Rioleringsprogramma 2027 tot en met 2031 wordt eind 2026 vastgesteld. Het nieuwe tarief en de gevolgen voor de begroting zijn nog niet bekend. De begroting rekent voor 2027 met het tarief van 2026 en presenteert toch 100 procent kostendekking, met onder meer een storting van 217.000 euro in de voorziening riolering. De raad beoordeelt een begroting waarin de financiële basis voor water en riolering nog kan veranderen. Zonder scenario is niet zichtbaar welk tarief- of begrotingsrisico bestaat. 27. Op welke inhoudelijke en financiële aannames is de raming voor riolering en water in 2027 gebaseerd zolang het Water en Rioleringsprogramma 2027 tot en met 2031 nog niet is vastgesteld, en wat zijn de gevolgen voor de rioolheffing, de storting van 217.000 euro in de voorziening en de begroting wanneer het nieuwe programma hogere investeringen of exploitatielasten vraagt? Kan het college hiervoor een bandbreedte of scenario opnemen?		
Beantwoording raadsvraag	De IBOR van het Water en Rioleringsprogramma 2027 tot en met 2031 is nog niet berekend en daarom zijn de gevolgen nog niet bekend. De berekening is gemaakt op basis van het oude GRP, waar 50 jaar vooruit werd gekeken en de huidige bekende stand van de benodigde investeringen. Omdat het nieuwe WRP er nog niet is kunnen we geen bandbreedte of scenario opnemen.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	101	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Pagina 67, 136, 141 en 142, riolering en investeringen		
Raadsvraag	Pagina 67, 136, 141 en 142, riolering en investeringen Het nieuwe Water en Rioleringsprogramma omvat waterkwaliteit, waterkwantiteit, verdroging, vernatting en grondwaterbescherming. De investeringsstaat noemt jaarlijks 3,308 tot 3,325 miljoen euro aan vervangingsinvesteringen, opgebouwd uit vrijvervalriolen, gemalen, persleidingen en BRP-maatregelen; voor milieumaatregelen staat alleen in 2027 18.000 euro vermeld. De begroting maakt niet zichtbaar welk deel van de investeringen daadwerkelijk wordt ingezet voor klimaatadaptatie, hydrologisch herstel en verbetering van oppervlaktewater, naast reguliere rioolvervanging. 28. Kan het college de geraamde investeringen voor riolering en water in 2027 tot en met 2030 uitsplitsen naar reguliere vervanging, aanpak van hemelwater en wateroverlast, grondwater, verdroging en vernatting, waterkwaliteit en klimaatadaptatie, en toelichten welke concrete kwaliteitsverbetering van het oppervlaktewater met het in 2027 opgenomen budget van 18.000 euro voor milieumaatregelen wordt bereikt?		
Beantwoording raadsvraag	Ten tijde van de beantwoording van deze vraag is het IBOR (Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte) en het WRP (Water en Rioleringsplan) nog in voorbereiding. Voor de jaren 2027 t/m 2030 is dus op dit moment nog geen inhoudelijke uitsplitsing naar de diverse genoemde onderdelen te geven. Ook de toelichting voor de kwaliteitsverbetering van het oppervlaktewater is nog niet te geven. Daarbij kan wel worden opgemerkt dat ook de gemeente Leudal al geruime tijd bezig is met het realiseren/afroonden van de diverse KRW (Kader Richtlijn Water) maatregelen die ook bijdragen aan onder andere de kwaliteitsverbetering van het oppervlaktewater.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	102	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	P 116 Energie; pagina 150, algemene uitkering en stelpost CDOKE		
Raadsvraag	Pagina 116, Energie; pagina 150, algemene uitkering en stelpost CDOKE 29. De gemeente wil in 2027 werken aan een Energiekompas, een uitvoeringsprogramma, lokale energiesystemen, opslag, warmteoplossingen, energiegemeenschappen en netverzwaring. Voor capaciteit decentraal klimaat- en energiebeleid is voor 2027 1.209.487 euro opgenomen; voor 2028 tot en met 2030 staat hetzelfde bedrag als gemeentelijke stelpost. De begroting laat niet zien hoe dit bedrag over de activiteiten wordt verdeeld, welke prestaties worden verwacht en welke zekerheid bestaat over de dekking in latere jaren. Hoe wordt het bedrag van 1.209.487 euro voor capaciteit decentraal klimaat- en energiebeleid in 2027 verdeeld over personeel, het Energiekompas en uitvoeringsprogramma, energiegemeenschappen, warmteoplossingen, lokale opwek en opslag en overige activiteiten, welke concrete resultaten worden per onderdeel in 2027 geleverd en op welke dekking is de gelijk hoge stelpost voor 2028 tot en met 2030 gebaseerd?		
Beantwoording raadsvraag	De Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat (CDOKE) is een overheidssubsidie waarmee gemeenten en provincies extra personeel kunnen aannemen of externe deskundigen kunnen inhuren voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. Het doel van de regeling is: het versterken van de interne organisatie en het vergroten van de ambtelijke capaciteit voor klimaat- en energietaken. We gaan werken aan de in de begroting opgenomen thema's. De centrale doelstelling is om energie in Leudal betrouwbaar en betaalbaar te houden. De CDOKE middelen worden deels ingezet voor interne en externe capaciteit danwel de inhuur van de expertise van adviesbureaus. Er is nog geen exacte verdeling van de middelen voor 2027. Tot en met 2030 zijn deze middelen door het rijk toegezegd. Over de periode daarna is nog geen duidelijkheid.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	103	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Pagina 24 tot en met 26, Verkeer vervoer en waterstaat		
Raadsvraag	Pagina 24 tot en met 26, Verkeer vervoer en waterstaat 30. De begroting noemt stimulering van fietsgebruik en deelmobiliteit, een dekkend netwerk van openbare laadpunten, betere openbaarvervoerverbindingen en hoogwaardige fietsvoorzieningen. De totale lasten van het programma dalen van 5,442 miljoen euro in de begroting 2026 na wijziging naar 5,192 miljoen euro in de primitieve begroting 2027. De tabel specificeert de duurzame maatregelen niet. De ambities zijn niet herleidbaar tot afzonderlijke budgetten of aantallen. Daardoor kan de raad niet beoordelen welke uitvoering in 2027 financieel is gedekt.		
Beantwoording raadsvraag	De ambities voor het stimuleren van fietsgebruik en deelmobiliteit, een dekkend netwerk van openbare laadpunten en hoogwaardige fietsverbindingen, zijn te herleiden tot afzonderlijke budgetten in het Uitvoeringsplan Mobiliteit 2024.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	104	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	Pagina 24 tot en met 26, Verkeer vervoer en waterstaat		
Raadsvraag	Pagina 24 tot en met 26, Verkeer vervoer en waterstaat Welke bedragen zijn in 2027 afzonderlijk beschikbaar voor fietsvoorzieningen, deelmobiliteit, openbare laadpunten en verbetering van het openbaar vervoer, welke concrete prestaties worden daarmee in 2027 geleverd en hoe verklaart het college dat de totale lasten van het programma dalen van 5,442 miljoen euro in de gewijzigde begroting 2026 naar 5,192 miljoen euro in de primitieve begroting 2027 terwijl deze uitvoeringsambities worden voortgezet?		
Beantwoording raadsvraag	De bedragen afzonderlijk beschikbaar voor fietsvoorzieningen, deelmobiliteit, openbare laadpunten en verbetering van het openbaar vervoer zijn te herleiden uit het Uitvoeringsprogramma Mobiliteit 2024. Hierin staat ook benoemd welke concrete prestaties daarmee worden geleverd. Het betreft een krediet, waardoor wanneer projecten zijn afgerond het budget afneemt.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
PRO Leudal			
Nummer	105	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	D. Schmalschläger		
Onderwerp	Pagina 194, risico Hoog water		
Raadvraag	Pagina 194, risico Hoog water Hoogwater heeft een gemiddeld restrisico en kan leiden tot extra kosten voor crisisbeheersing, noodmaatregelen, herstel en nazorg. De weerstandscomponent is toch op nul euro gesteld. De kwalificatie gemiddeld restrisico lijkt niet aan te sluiten op een financiële waardering van nul. Dit raakt de onderbouwing van het weerstandsvermogen. 32. Waarom is voor het risico hoogwater bij een gemiddeld restrisico een weerstandscomponent van nul euro opgenomen, terwijl de begroting mogelijke kosten noemt voor crisisbeheersing, noodmaatregelen, herstel en nazorg? Welke kans- en impactberekening ligt aan deze waardering ten grondslag en welke kosten worden verondersteld volledig door andere overheden, verzekeringen of bestaande budgetten te worden gedekt?		
Beantwoording raadvraag	Hoewel hoogwater als een relevant risico wordt onderkend en daarom is opgenomen in de risicoparagraaf, is hiervoor geen afzonderlijke weerstandscomponent opgenomen. De reden hiervoor is dat de eventuele kosten van crisisbeheersing, noodmaatregelen, herstel en nazorg naar verwachting grotendeels worden opgevangen binnen bestaande crisisbudgetten, reguliere gemeentelijke budgetten, verzekeringen en/of bijdragen van andere overheden. Om die reden is voor dit risico geen aanvullende financiële weerstandscapaciteit geraamd. De kwalificatie 'gemiddeld restrisico' ziet daarbij op de potentiële maatschappelijke en organisatorische impact van een hoogwatersituatie en niet uitsluitend op de omvang van het financiële risico voor de gemeentelijke begroting. Bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is beoordeeld dat geen afzonderlijk financieel beslag op de algemene middelen behoeft te worden gereserveerd.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**PRO Leudal**

Nummer	106	Datum ontvangst	26-9-2026
Indiener	Ton Ehlen	Politieke partij	Pro Leudal
Portefeuillehouder	P.Francot		
Onderwerp	Pagina 104 en 105, Grondbeleid; pagina 108 tot en met 110, exploitatieresultaten en meerjarenplanning		
Raadsvraag	"Duurzaamheidsdoelen binnen het grondbeleid Pagina 104 en 105, Grondbeleid; pagina 108 tot en met 110, exploitatieresultaten en meerjarenplanning De gemeente gebruikt situationeel grond- en vastgoedbeleid om ruimtelijke en maatschappelijke doelen uit onder meer de Omgevingsvisie Leudal, Natuurlijk! te realiseren. De financiële uitwerking van de grondexploitaties maakt niet afzonderlijk zichtbaar welke bedragen zijn opgenomen voor groen en biodiversiteit, bodem en water, klimaatadaptatie, energie-infrastructuur en duurzame mobiliteit. Deze duurzaamheids- en omgevingsmaatregelen kunnen directe gevolgen hebben voor de kosten en opbrengsten van grondexploitaties. Ook is niet zichtbaar welk deel via kostenverhaal of overeenkomsten voor rekening van initiatiefnemers komt."		
Beantwoording raadsvraag	Bij de grondexploitaties worden de kosten en opbrengsten opgenomen die rechtstreeks samenhangen met de ontwikkeling van de betreffende locatie. Duurzaamheids- en omgevingsmaatregelen, zoals groen en biodiversiteit, bodem en water, klimaatadaptatie, energie-infrastructuur en duurzame mobiliteit, kunnen onderdeel uitmaken van deze kosten wanneer deze maatregelen noodzakelijk zijn voor of rechtstreeks samenhangen met de gebiedsontwikkeling. In de financiële overzichten van de grondexploitaties worden deze maatregelen echter niet afzonderlijk uitgesplitst naar de verschillende thema's. Hierdoor is uit de grondexploitatie zelf niet direct af te leiden welk bedrag specifiek betrekking heeft op bijvoorbeeld biodiversiteit, klimaatadaptatie of duurzame mobiliteit. Voor faciliterende projecten geldt dat de gemeente de kosten die zij maakt voor het mogelijk maken van de ontwikkeling, waar wettelijk mogelijk, verhaalt op de initiatiefnemer. Dit gebeurt via kostenverhaal en/of privaatrechtelijke overeenkomsten met initiatiefnemers. Ook hierbij worden de bedragen in de financiële administratie niet afzonderlijk per duurzaamheidsthema inzichtelijk gemaakt. Bij toekomstige gebiedsontwikkelingen wordt bij de uitwerking van plannen en overeenkomsten wel beoordeeld welke duurzaamheids- en omgevingsmaatregelen noodzakelijk of wenselijk zijn en wie daarvoor financieel verantwoordelijk is. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen kosten die voor rekening van de gemeente komen en kosten die op initiatiefnemers kunnen worden verhaald c.q. door initiatiefnemers worden gedragen/geregeld. De huidige grondexploitaties bieden daarmee inzicht in het totale financiële resultaat van een ontwikkeling, maar niet in een afzonderlijke financiële uitsplitsing per duurzaamheids- of omgevingsthema.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	107	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	1.2. Financiële hoofdlijn		
Raadsvraag	P10 Citaat : "In de voorbereiding op de nieuwe beheerplannen is de in de huidige beheerplannen niet meegenomen indexatie in 2027 gecorrigeerd. Wat wordt hiermee bedoeld		
Beantwoording raadsvraag	In de huidige beheerplannen is geen rekening gehouden met indexatie. In de begroting 2027 zijn de reguliere beheerkosten daarom verhoogd om rekening te houden met gestegen prijzen. Hiervoor is voorlopig 40% aangehouden. Eventuele andere financiële gevolgen van de nieuwe beheerplannen zijn nog niet verwerkt. Deze plannen zijn nog in voorbereiding.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	108	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B4 Indexering vergoeding raad		
Raadsvraag	P10 Zijn de huidige en toekomstige pensioenrechten van politieke ambtsdragers ook opgenomen in deze en toekomstige begrotinge		
Beantwoording raadsvraag	Voor de huidige en toekomstige pensioenrechten van politieke ambtsdragers hebben wij een voorziening (V.4 APPA Pensioenen). Bij de jaarrekening 2025 is deze met een aanvullende storting van € 454.000 op pijl gebracht met de berekening voor de overdracht van de pensioenen naar het ABP.		

Raadsvragen begroting 2027-2030			
Ronduit Open			
Nummer	109	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B5 Overgang personeel naar ODMNL		
Raadsvraag	P10 Hoeveel Fte betreft dit?		
Beantwoording raadsvraag	Dit betreft 3,96 Fte.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	110	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B6 Stelpost CAO		
Raadsvraag	P10 De cumulatieve doorwerking in deze stelpost is momenteel fors lager met +/- 3% in het eindjaar 2030. Waarom wordt er gesproken over een nadeel voor 2030?		
Beantwoording raadsvraag	De lagere indexatie levert in 2027, 2028 en 2029 een voordeel op ten opzichte van de vorige begroting. Voor 2030 was in die begroting nog geen stelpost opgenomen. In de begroting 2027-2030 gebeurt dit voor het eerst. Daardoor ontstaat voor 2030 een nadeel van € 268.000, ondanks de lagere indexatie.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	111	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B7 Projectleiderskosten KVS naar investeringen		
Raadsvraag	P11 Wordt bij toekomstige af te schrijven projecten expliciet aangegeven tot welk bedrag, de personeelskosten zullen worden doorberekend aan de investering van het project?		
Beantwoording raadsvraag	De projectleiders/medewerkers staan ofwel op de loonlijst van de gemeenten, ofwel er vindt inhuur plaats. Volgens het BBV dienen de kosten van medewerkers en inhuur doorgerekend te worden naar de investeringen. De projectleiders/medewerkers op de loonlijst worden jaarlijks doorberekend naar alle projecten die door projectleiders in loondienst worden gedaan naar rato van de projectkosten op dat jaar. De ingehuurde projectleiders worden volledig doorberekend naar het project waar ze voor zijn ingehuurd. Deze doorberekening vindt jaarlijks aan het eind van het jaar plaats.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	112	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B7 Projectleiderskosten KVS naar investeringen		
Raadsvraag	P11 Zal dit ook per project worden toegelicht in het raadsvoorstel?		
Beantwoording raadsvraag	Aangezien we een eenduidige manier van doorrekening hanteren zal dit niet in het raadsvoorstel worden toegelicht aangezien de toerekening achteraf op realisatiebasis plaatsvindt. In de verordening zal worden aangepast dat overschrijding van een krediet door de loonkostencomponent wordt toegestaan aangezien dit achteraf zal worden toegerekend zoals dit ook met de rentecomponent gebeurt. Hierdoor worden alle personeelskosten juist toegerekend aan de projecten.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	113	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B7 Projectleiderskosten KVS naar investeringen		
Raadsvraag	P11 Hierdoor ontstaat niet alleen een technisch voordeel op de totale personeelskosten, maar ook een budgettair voordeel. Wordt hier in de toekomst rekening mee gehouden? Zo ja op welke manier?		
Beantwoording raadsvraag	Door de wijziging van de manier van toerekenen is er een "voordeel" op de exploitatie totdat de afschrijvingstermijnen van het eerste jaar van toerekenen verstreken zijn. het budget voor de personeelskosten op de exploitatie is dus verlaagd (voordeel), maar op termijn komen deze kosten via de afschrijvingen weer 100% terug in de exploitatie (nadeel). Het voordeel is technisch omdat alle kosten uiteindelijk via de afschrijvingen weer op de exploitatie drukken.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	114	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B7 Projectleiderskosten KVS naar investeringen		
Raadsvraag	P11 Waarom gaat dit op termijn naar nul?		
Beantwoording raadsvraag	Door de gewijzigde toerekening worden personeelskosten opgenomen in de investeringen. Hierdoor zijn de personeelskosten in de exploitatie lager. Deze kosten komen vervolgens voor 100% terug in de exploitatie via de jaarlijkse afschrijvingen, verspreid over de afschrijvingstermijn. Het voordeel is dus tijdelijk: de kosten verdwijnen niet, maar worden over meerdere jaren verdeeld.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	115	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B9 Rentelasten MIP		
Raadsvraag	P11 Citaat:" voor het rentepercentage voor toekomstige investeringen is gerekend met 3,35%.Is dit alleen voor de jaarschijf 2027 of ook voor de meerjarenramingen?		
Beantwoording raadsvraag	Dit is voor alle investeringen in het MIP (hoofdstuk 4.3) gebruikt, dus ook voor de investeringen in de jaren 2028-2030. Daarom gaan de kosten van B9 ook per jaar omhoog.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	116	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B9 Rentelasten MIP		
Raadsvraag	P11 Kan dit los worden gezien van toekomstige financieringsbehoeften of het aangaan van nieuwe langlopende leningen?		
Beantwoording raadsvraag	Deze rentelasten kunnen niet los gezien worden van de toekomstige financieringsbehoefte of het aangaan van nieuwe langlopende leningen. Dit zijn de berekende rentelasten op basis van de huidige rentestand (3,35%) en het financieringstekort wat er op de balans ontstaat door de meerjarige investeringskosten in het MIP (hoofdstuk 4.3 van deze begroting).		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	117	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	M. Graef		
Onderwerp	B13 Bijstelling stelpost loon/prijs beheerplannen		
Raadsvraag	P11 Kunt u motiveren waarom wordt uitgegaan van een indexering van 40%?		
Beantwoording raadsvraag	Wij zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met indexeringen en prijsstijgingen die worden veroorzaakt door onder andere hogere personeelskosten als gevolg van cao-afspraken en loonontwikkelingen, gestegen prijzen voor materialen, brandstoffen, energie en aannemersdiensten, evenals toenemende kosten voor onderhoud en vervangingswerkzaamheden. Daarnaast heeft er areaal uitbreiding plaats gevonden bijvoorbeeld door de aanleg van een nieuwe woonwijk met extra wegen, parkeerplaatsen, groenvoorzieningen, speelplekken en openbare verlichting. Al deze elementen moeten worden toegevoegd aan het onderhoud van de openbare ruimte.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	118	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	B20 Bijstelling kapitaallasten		
Raadsvraag	P11 Er bestaat een aparte lijst MIP bestuurlijke afweging. Zie HFst 4 MIP te maken keuzes. (financieel niet verwerkt) Klopt het dat op deze lijst alleen de plannen staan die niet financieel zijn vertaald in de voorliggende begroting voor het jaar 2027? Indien ja, hoe moeten we de opmerking over het MFA Neeritter interpreteren.		
Beantwoording raadsvraag	Ja het is juist, dat MIP te maken keuzes niet financieel zijn verwerkt in de begroting 2027-2030. In het initiatiefvoorstel van MFA Neeritter gaat het enkel om de aanpassing van het voormalige schoolgebouw. Voor de, uit de uit te voeren aanpassingsplannen voortvloeiende (her) inrichting van de buitenruimte en de aanpassing van de infrastructuur is geen rekening gehouden. Het zijn deze aanvullende investeringskosten die bedoeld worden in het MIP bestuurlijke afweging.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	119	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	4.5 Specificatie gemeentefonds		
Raadsvraag	P148 In het jaar 2027 staat het bedrag CDOKE onder onderdeel E: decentralisatie uitkering 2027 opgenomen en in de volgende jaren als stelpost. Waarom dit onderscheid?egrotinge		
Beantwoording raadsvraag	In de meicirculaire 2026 zijn de CDOKE-middelen voor 2027 via een decentralisatie-uitkering ter beschikking gesteld. Er is nog onduidelijkheid over hoe de CDOKE-middelen na 2027 beschikbaar worden gesteld. Desondanks mogen gemeenten het bedrag wat voor 2027 is ontvangen aan basisfinanciering voor de klimaat- en energiegelden opnemen als structurele baat in de begroting vanaf de jaarschijf 2028. Om die reden is dit opgenomen als een stelpost.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	120	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	4.5 Specificatie gemeentefonds		
Raadsvraag	P148 Waar in de algemene uitkering kunnen we de rijksvergoeding voor basisonderwijs terug vinden?		
Beantwoording raadsvraag	De algemene uitkering is vrij besteedbaar voor het uitvoeren van de gemeentelijke taken. Dit is een verdelingssystematiek van het Rijk en hieruit is niet op te maken wat we voor een specifieke taak ontvangen. De uitkering is gebaseerd op een stelsel van aantal maatstaven met een vergoeding per maatstaf bedoeld voor verschillende taken.		

Raadsvragen begroting 2027-2030**Ronduit Open**

Nummer	121	Datum ontvangst	28-9-2026
Indiener	Leon Linssen	Politieke partij	Ronduit Open
Portefeuillehouder	S. Backus		
Onderwerp	Overzicht structurele lasten		
Raadsvraag	P119 Zouden we daar een toelichting op mogen ontvangen?		
Beantwoording raadsvraag	Het overzicht op pagina 119 en 120 van de begroting laat het onderscheid tussen structurele en incidentele lasten zien. De totale lasten worden per programma toegelicht (hoofdstuk 2 van deze begroting) en de toelichting van de incidentele baten en lasten zijn te vinden op pagina 122 t/m 126.		